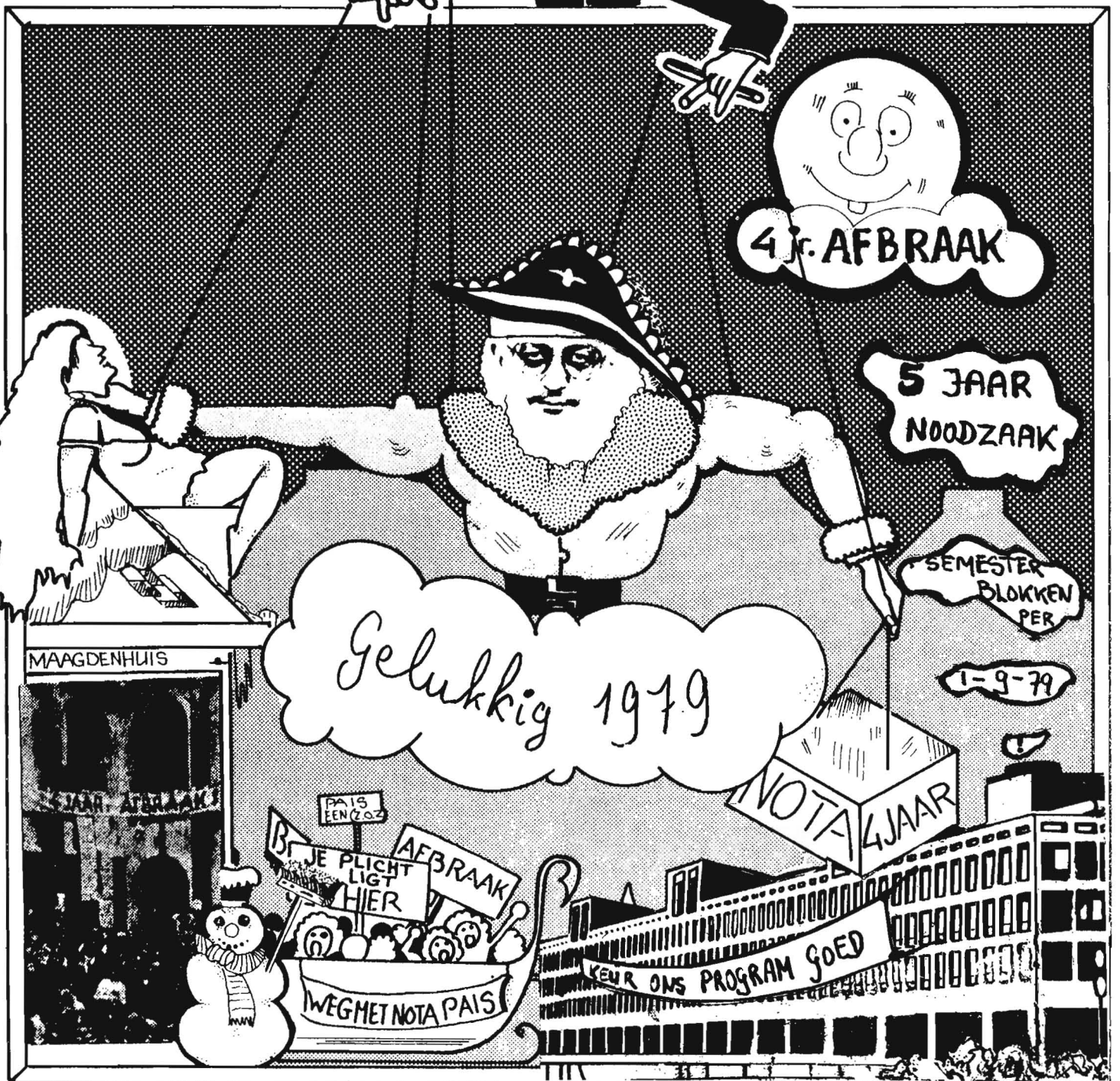

ROSTRA

februari

nr 66

ROSTRA

blad van de
economische
fakulteit

jaargang 78 - 79

redactie

Noor de Bruin
Tjalling Haisma
Rob de Klerk
Auke Uilkema
Iris de Veer
Piet de Vrije
Ingris Westerman

adres

Jodenbreestraat 23
kamer 1339
tel. 525.2497
Amsterdam
kopij zenden naar:
Fakulteitsburo
kamer 2141
Adreswijzigingen:
Studentenadministratie
Jodenbreestr. 23

voorpagina

Betteke de Gruyter
Herman Schaap

drukkerij

Kaal
Nieuwe Herengracht 61

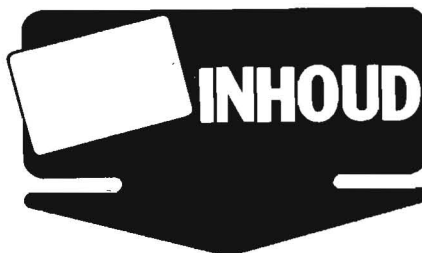

Zoals elk zichzelf respecterend periodiek, ook aan ons de plicht U allen, lezers, in het eerste nummer in het nieuwe jaar een heel gelukkig, voorspoedig en arbeidzaam 1979 toe te wensen. Het viel niet mee, na de inspanningen van het vorige nummer, weer aan de slag te gaan! Dit keer is het dan ook een allegaartje van stukjes gevonden, die we eigenlijk al lang van plan waren te plaatsen.

Ons hoofdartikel is dit keer gewijd aan de verkeer- en vervoerperikelen van de Amsterdamse binnenstad, van de hand van de heer Kapoen, die ons dit schrijven al ruim een half jaar geleden in het vooruitzicht stelde.

Dit maal wel een heel lijvig verslag uit de Raad, van de nieuwe studentvertegenwoordiger in het fakulteitsbestuur: Clemens Lutz. Misschien is een ander wat gedateerd, maar de ware fakulteitspoliticus vindt er wel wat van zijn gading. Ook is het een half jaar geleden dat er een studiereis naar IJsland zijn roemrucht einde vond in New York waarvan Iris zich nog het een en ander wist te herinneren.

Rest ons alleen nog maar onze excuses aan te bieden voor de onleesbaarheid van het gekleurde 'jubileumkatern' van Rostra 65, en (zoals gewoonlijk) de vele typfouten in dit nummer, doordat de fakultaire typcapaciteit het liet afweten.

- Pag. 3: J. Kapoen over het verkeerscirculatieplan van Amsterdam
- Pag. 6: New York, New York, van onze correspondent aldaar
- Pag. 7: AGE-congres
- Pag. 9: Van trimesters naar semesters?
- Pag. 10: Interview met Clemens Lutz, de opvolger van Ben Sanders als vertegenwoordiger in het faculteitsbestuur.
- Pag. 12: Rond uit de raad, nu dus door Clemens Lutz.
- Pag. 15: Stichting Economisch Onderzoek ten dode opgeschreven?
- Pag. 16: De Februari staking.

VERKEERSCIRCULATIEPLAN

De verhouding Rijk, Gemeente en het Verkeerscirculatieplan.

In juni van dit jaar hebben Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam de Beleidsnota Verkeerscirculatieplan (1) ter goedkeuring aan de gemeenteraad aangeboden.

Deze nota, met als basis het Voorontwerp verkeerscirculatieplan, is het resultaat van de over het voorontwerp gehouden inspraakprocedure en de in dat kader uitgebrachte adviezen. De doelstelling was de gemeenteraad in staat te stellen een samenhangend verkeers- en vervoersbeleid voor de stad te ontwikkelen, met inachtneming van de sinds 1973 opgetreden veranderingen op het gebied van verkeer en vervoer.

In het Voorontwerp Verkeerscirculatieplan (2) wordt als doelstelling van het definitieve plan aangegeven: het bereiken van een herindeling van de verkeersruimte op korte termijn die, met behoud van tenminste de huidige communicatiemogelijkheden, moet leiden tot het zich sneller en effectiever verplaatsen van zowel personen als goederen in het belang van het sociale en economische klimaat van Amsterdam. De nadelige aspecten door het vervoerproces opgeroepen voor het milieu zouden voorts tot een minimum beperkt dienen te blijven.

In de aanhef van de nota wordt zowel gewezen op de waarde van het Verkeerscirculatieplan als beleidsinstrument voor het verkeers- en vervoersbeleid als op de onderhandelingswaarde van het plan bij de besprekingen tussen Gemeente en Rijksoverheid ter afdekking van de tekorten op de Gemeentebegroting, voorzover deze voortvloeien uit verkeers- en vervoersvoorzieningen. Zoals bekend heeft het Rijk door het publiceren van de 'Richtlijnen voor het opstellen van Verkeerscirculatieplannen' (3) meer inhoud aan dit begrip willen geven.

subsidie

Vanwege de gemeentelijke autonomie waren deze richtlijnen voor de gemeente niet bindend. Daar echter verschillende subsidieregelingen gekoppeld waren aan de eis een verkeerscirculatieplan aan het Rijk te kunnen overleggen, bracht dit een aantal gemmenten ertoe dergelijke plannen te ontwikkelen. Deze voorwaarde om voor Rijkssubsidie met name ter afdekking van de exploitatiekortingen op het gemeentelijk openbaar vervoer, in aanmerking te komen, heeft ertoe geleid dat veel verkeerscirculatieplannen dusdanig snel tot stand kwamen, dat de kwaliteit ervan te wensen overliet en de inspraakprocedure veel het karakter van een sluitpost droeg.

De ervaringen van de afgelopen vier jaar met de verschillende Verkeerscirculatieplannen leren dat de richtlijnen voor het opstellen van dergelijke plannen dringend wijziging en aanvulling behoeven.

De feitelijke inhoud van de totstand gekomen circulatieplannen loopt dusdanig uiteen dat onderlinge vergelijking praktisch onmogelijk is. Bovendien kan men zich niet aan de indruk onttrekken dat de behandeling en concrete uitwerking van sommige verkeersproblemen sterk afhankelijk is geweest van de op het moment van inventariseren voorhanden zijnde gegevens. Sommige gemeenten concentreren zich in hun plannen op het aspect van de verkeersveiligheid, anderen gaan uitvoerig in op de parkeerproblematiek.

Van enige uniformiteit in de benadering van de gemeentelijke verkeers- en vervoersproblematiek is echter geen sprake. Hoewel in de richtlijnen van de overheid de nadruk wordt gelegd op de noodzaak maatregelen te treffen ter vermindering van de stedelijke verkeerscongestie, komt de analyse van dit verschijnsel te weinig aan de orde in de beschikbare circulatieplannen.

amsterdam

Alvorens nader in te gaan op de inhoud van de Beleidsnota Verkeerscirculatieplan van de gemeente Amsterdam eerst enkele opmerkingen omtrent de stedelijke ontwikkeling van Amsterdam en de consequenties voor de verplaatsingspatronen in de stad.

Centraal in de stedelijke ontwikkeling van Amsterdam en de overige grote randstadgemeenten staan zowel een toename van de verplaatsingsafstand als van het aantal verplaatsingen. De oorzaken van deze ontwikkelingen liggen enerzijds in de gedurende de laatste 10 jaar op gang gekomen ruimtelijke spreiding van belangrijke stedelijke functies en anderzijds in de overloop van gezinnen naar omliggende forensengemeenten, al dan niet t.g.v. de stadsvernieuwing. De overloop en de daaruit voortvloeiende sub-urbanisatie, alsmede het feit dat de werkgelegenheid in hoofdzaak is geconcentreerd in de agglomeratie Amsterdam, leiden tezamen tot intensieve verkeersstromen gericht op Amsterdam m.n. in het woon-werkverkeer. Bovendien neemt het ruimtegebrek per hoofd van de stedelijke bevolking toe en gaan tal van sociaal-kulturele en economische activiteiten gepaard met een relatief omvangrijker ruimtebeslag. De oude stadskern verliest hierdoor een deel van haar traditionele functies en vindt een overloop van economische activiteiten naar de perifere stadsdelen in westelijke en midoostelijke richting plaats.

De hieboort voorkomende toename van zowel het aantal verplaatsingen als van de verplaatsingsafstand wordt voornamelijk met de particuliere auto gerealiseerd (zie tabel 1)

Het openbaar vervoer verkeert mede tengevolge van onvoldoende investeringen in een nadelige concurrentiepositie, t.o.v. de particuliere auto. De aan- en afvoerwegen rondom de stad raken verstopt terwijl het interne stadsverkeer eveneens stagneert. De ongeschiktheid van de stedelijke infrastructuur (zowel qua capaciteit als vormge-

ving) voor de opvang van het massale autoverkeer, leidt er o.a. toe dat er alleen al in de binnenstad op ca. 4000 plaatsen illegaal geparkeerd wordt. De conclusie uit dit korte overzicht kan dan ook luiden dat de bereikbaarheid van de binnenstad t.o.v. de subcentra in de perifere stadsdelen sterk is verslechterd. De spreiding van woon- en werkfuncties en de achterblijvende uitbouw van het openbaar vervoer zowel binnen als buiten de stad hebben de auto tot het belangrijkste verplaatsingsmiddel gemaakt. Welke maatregelen denkt de gemeente nu in het kader van het verkeersbeleid te nemen voor de negatieve gevolgen van de gesignaleerde funktieverdunning, de relatieve verslechtering van de bereikbaarheid van de binnenstad en de verpaupering van bepaalde stadsdelen tegen te gaan? Een kort overzicht van het mogelijke skala aan doelstellingen en maatregelen is weergegeven in nevenstaand schema (5)

vervolg op pag. 4

SCHEMA 1: Maatregelen ter verwezenlijking van doelstellingen op verkeers- en vervoersgebied

DOELSTELLINGEN (zoals aangegeven in de richtlijnen voor V.C.P.'s)	MAATREGELLEN (die in principe denkbaar zijn ter verwezenlijking van deze doelstellingen)	
	Algemeen	Specifiek
A. Vermindering van de verkeerscongestie	1. Vermindering van de verkeersaantrekkende werking van het centrum	- geen grootschalige ontwikkeling - diversiteit in soorten functies
	2. Stimuleren van vervoerwijzegebruik dat minder ruimte vergt	- woon-/werkverkeer per o.v. - park and ride - groepsvervoer - car-pooling - beperken lang parkeren - selectieve toegankelijkheid (tijd, plaats)
	3. Verbeteringen in de verkeerscirculatie	- routeaanduiding - parkeerregulering - omvang parkeergebied - verkeersge- en verboden - verkeerslichten
	4. Vergroten van de verkeersruimte	- nieuwe wegen, doorbraken - vergroten wegcapaciteit - herverdeling van het straatprofiel - vergroten parkeerruimte
B. Verhoging van de verkeersveiligheid	1. Vermindering van de kans op en de ernst van conflicten	- minder verkeer - lagere snelheden - verblijfsgebieden, woonerven
	2. Vermindering van conflictpunten	- (brom)fiets- en voetgangersroutes - scheiding van verkeerssoorten, voetgangersgebieden - ongelijkvloerse kruispunten
	3. Goede Informatie weggebruiker	- routeaanduiding - verkeerssituatie - wegverloop, overzichtelijkheid, zichtbaarheid
C. Bevordering vlotte en veilige afwikkeling (brom)fietsverkeer	1. Verbetering van de afwikkeling	- beperken van omrijtijden - vermindering congestie (zie A)
	2. Verbetering van de veiligheid	- zie B-1 en B-2
D. Bevordering doorstroming van het openbaar vervoer	1. Vermindering van de verkeerscongestie	- zie A
	2. Vergroten faciliteiten openbaar vervoer	- vrije bus- en trambanen - voorstart bij verkeerslichten - beïnvloeding verkeerslichtenregeling - goede toe- en afrijmogelijkheden bij halten - ontheffing van verbodsbepalingen
E. Vermindering verkeers hinder in woon- en werkomgeving	1. Beperking verkeerslawaai	- stillere vervoerwijzen - minder verkeer - lagere snelheden - routen en rijtijden zwaar verkeer - vermindering congestie (zie A) - verblijfsgebieden (zie B)
	2. Beperking luchtverontreiniging	- minder (zw.) verkeer - verbetering uitlaatsysteem - vermindering congestie - elektrische aandrijving - spreiding van verkeer
	3. Beperking trillingen	- route-aanduiding zwaar verkeer - lichtere bussen - vlakke wegdekken - betere railconstructie
	4. Beperking visuele overlast	- minder verkeer/congestie - minder parkeercongestie - geen hooggelegen verkeersbanen - verbetering stalling (brom)fietsen

op de vooroorlogse stad. Het parkeerprobleem wordt slechts nader uitgewerkt voor de oude binnenstad. Verder staat in dit beleidsalternatief de keuze centraal om een belangrijk deel van het woon- werkverkeer per auto over te hevelen naar het openbaar vervoer. Een instrument in het plan wordt gevonden in een drastische vermindering van het aantal plaatsen voor langparkeerders (in de binnenstad van 13500 naar 2.600) alsmede in het opvoeren van de prestaties van het openbaar vervoer. In de beleidsnota resp. Actieplan Parkeren en Actieplan Openbaar vervoer genaamd (zie kaart 1 en 2). Als oplossing voor de eerder gesignaleerde problemen dient het verkeers- en vervoersbeleid ervoor te zorgen, dat in de centrale stadsdelen de verplaatsingen waarvoor het gebruik van de auto kan worden vermeden, voortaan per openbaar vervoer of per fiets zullen plaatsvinden. Daarbij zou dan verkeersruimte vrijkomen waarvan een deel benut kan worden om het noodzakelijke autoverkeer meer bewegingsvrijheid te bieden. Het belangrijkste instrument hiervoor zou een stringente parkeerbeleid zijn, m.n. t.a.v. de modal-split in het woon- werkverkeer ten gunste van het openbaar vervoer bereikt moeten worden. Tot welke concrete maatregelen leidt deze beleidskeuze nu in het plan?

autoverkeer

De voorgestelde beperking van het woon- werkverkeer per auto naar de centrale stadsdelen dient volgens het plan te worden bereikt door het accent te leggen bij het parkeerbeleid. Naast de drastische beperking van zowel het aantal parkeerplaatsen in het stadscentrum als in de aanliggende oude wijken en het bevorderen van kortparkeren boven langparkeren, dient een grofmazig net van hoofdroutes voor de auto te worden uitgezet. Aansluitend zou een systeem van buurt- en circulatieplannen moeten worden ontwikkeld om te voorkomen dat er sluiptroutes door de grove mazen van het wegen- net heen zullen ontstaan. Niettemin wordt uitdrukkelijk gesteld dat de binnenstad bereikbaar dient te blijven voor het noodzakelijke verkeer, m.n. het bedienend autoverkeer. Het illegaal parkeren zal effectief moeten worden bestreden en het goederenvervoer in de binnenstad kan rekenen op een verdubbeling van het aantal laad- en losplaatsen (van 750 naar 1500).

Enkele hoofdzaken uit de beleidsnota Verkeerscirculatieplan.

Om het beleidskader af te bakenen worden in het verkeerscirculatieplan een aantal verschillende bestidmogelijkheden voorgeschoteld. Uitgaande van de ontwikkeling van het verkeer en vervoer in de periode 1960-1973 wordt aangegeven hoe de verkeerssituatie in 1980 zal zijn bij de hypothese van ongewijzigd beleid. Als tweede alternatief wordt het trendmatig beleid nader bezien waarin de verkeers- en vervoersontwikkeling met vrije voertuigkeuze in de periode 1960-1973 wordt geëxtrapoleerd. (zie tabel 1: 1980) Beide beleidsalternatieven worden in het licht van de daaraan verbonden consequenties afgewezen, waarna voor een derde alternatief wordt gekozen. Daarbij staat een herverdeling van de verkeersruimte op korte termijn voorop. De op deze keuze gebaseerde analyse alsmede de voorgestelde maatregelen in het Verkeerscirculatieplan hebben betrekking

Tabel 1: De ontwikkeling van het verkeer en vervoer in de agglomeratie Amsterdam bij een ongewijzigd beleid.

	1960	1973	1980
--aantal afgelegde personen-km			
binnen de agglomeratie	1.200.000	1.840.000	2.130.000
. waarvan interne verplaatsingen	710.000	930.000	1.000.000
. waarvan externe verplaatsingen	490.000	910.000	1.130.000
--afgelegde personen-km per			
. openbaar vervoer	450.000	460.000	465.000
. eigen auto	360.000	1.130.000	1.530.000
. fiets, bromfiets	390.000	250.000	135.000

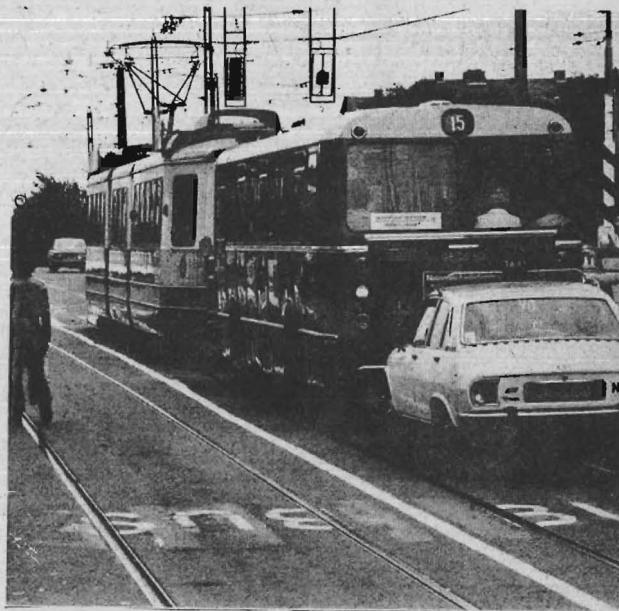
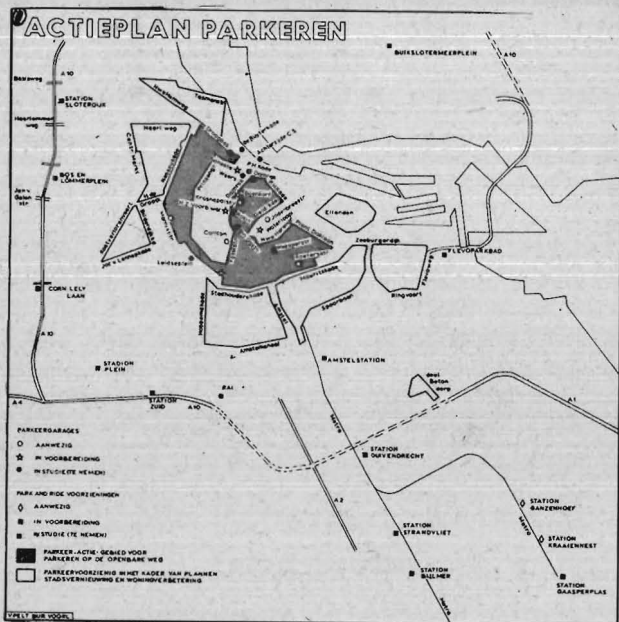
Bron: Voorontwerp van een verkeerscirculatieplan voor Amsterdam, 1976

Tevens wordt voorgesteld om de parkeer-capaciteit op de openbare weg te vermindern ten gunste van een verbetering van de verblijfsfunctie. Tenslotte zullen op de kruispunten van centrale rail-verbindingen en het autowegennet rondom de stad zg. 'park en ride'- voorzieningen te worden gerealiseerd (zie kaart 1)

Fietsverkeer en voetgangers.

De nagestreefde vermindering van het aantal verplaatsingen per auto zou volgens de visie in de beleidsnota voor een deel kunnen worden overgenomen door het fiets- en bromfiets-

vooral op een stringent parkeerbeleid (beperking langparkeerders), de aanwijzing van een hoofdwegenstructuur voor het autoverkeer alsmede een ingrijpende verbetering van het openbaar vervoer (opvoeren van rijnsnelheid, frekwentie, netdichtheid en het invoeren, van lijnwijzigingen).

Het openbaar vervoer

Het openbaar vervoersbeleid dient zich volgens de beleidsnota te concentreren op de volgende punten:

- aan het bestaande tram- en busnet dienen snelle tangentiële verbindingen te worden toegevoegd die hun begin-en/of knooppunt in de NS-stations moeten vinden,
- verbetering van de rijtijden door vrije banen en aangepaste verkeersregelingen alsmede een verhoging van de frekwentie,
- een fijnmaziger en frekwenter bereiden tramnet in de buitenwijken alsmede verbeterde overstapmogelijkheden en een betere haltesituering,
- beperking van het busnet in de vooroorlogse wijken tot die routes die zich daar qua beschikbare ruimte toe lenen. Dit pakket van maatregelen zal ertoe moeten leiden het jaarlijks aanbod van plaatskilometers aanzienlijk wordt uitgebreid. Kaart 2 geeft een beeld van de vernieuwde opzet van het lijnennet alsmede de fasering daarvan in de tijd.

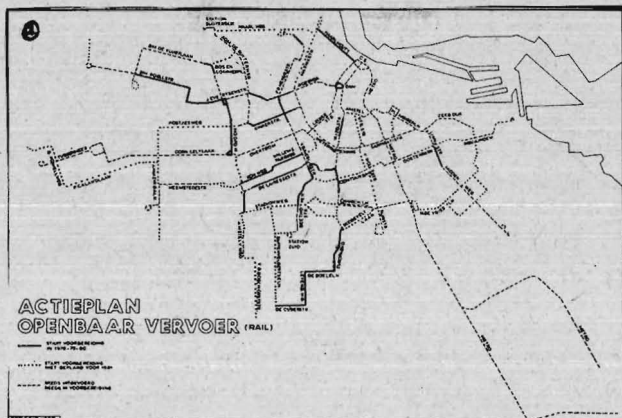
verkeer. Daartoe zullen speciale fietsroutes worden aangelegd en goede stallingmogelijkheden bij de attractiepunten in de stad worden gerealiseerd. (NS-stations, winkelcentra etc). Ten behoeve van de voetgangers is een uitbreiding van het voetgangersareaal in de binnenstad voorzien. De hiervoor in het kort weergegeven maatregelen moeten uiteindelijk leiden tot een vijftal hoofdnetten (openbaar vervoer, autoverkeer, parkeren, fiets- en voetgangersverkeer), die gezamenlijk het toekomstige totaalbeeld van de verkeers- en vervoersafwikkeling in en rond Amsterdam zullen bepalen. Om deze vijf hoofdnetten vorm te geven zijn vijf actieplannen opgesteld, waarvan de eerste de periode 1978- 1982 omvat.

konklusie

Het hier weergegeven maatregelenpakket is vooral toegespitst op de oude binnenstad en de 19e-eeuwse stadsgordel. Het accent ligt daarbij

Het beleidsplan zou terdege aan realiteitszin en effectiviteit kunnen winnen indien werd besloten het plangebied uit te breiden buiten de 19e-eeuwse gordel. Immers naast de problemen in 'vervoersarme' gebieden (bv. stadsvernieuwingswijken) kan worden verwacht dat de verkeersproblematiek zich in toenemende mate in de randgebieden van de stad zal gaan concentreren. Daarbij zou dan tevens grater aandacht gegeven kunnen worden aan de noodzaak de verschillende vormen van openbaar vervoer (NS, streek en gemeentelijk) beter dan op dit moment op elkaar af te stemmen. Het succes van het plan zal afhangen van de mate waarin de kwaliteitsverbeteringen van het openbaar vervoer erin zullen slagen haar tot een geduchte concurrent van de particuliere auto te maken. Naast technische problemen die zich zullen voordoen bij de realisatie van het plan zal het welslagen van het plan vnl. afhangen van de bereidheid van het Rijk een belangrijk deel van de kosten te financieren.

J. KAPOEN.

Noten.

1. Beleidsnota Verkeerscirculatieplan voor Amsterdam, Amsterdam 1978.
2. Voorontwerp van een verkeerscirculatieplan voor Amsterdam, A'dam '76
3. Verkeerscirculatieplan, voorwaarde tot verkrijging van rijksbijdrage verkeers- en vervoersvoorzieningen, staatscourant 24-4-'74

NEW YORK, NEW YORK!

Ik ben er ten volle van overtuigd, dat de enige manier om New York ten volle tot je door te laten dringen, is eerst een rondreis van tien dagen door Ysland te maken.

Na tien dagen tussen die crisisarchitectuur van golfplaat en beton, tussen al die kerngezonde, schuwe, melancholies ogendegermanenkoppen, op die boomloze, naar zwavel riekende lavaklomp, in die gezonde ijskoude buitenlucht, loop je over betonplaten van Keflavik naar je vliegtuig: het was schitterend, het was prachtig en wat je allemaal niet gezien hebt, maar wel een beetje onaantrekbaar, ongenaakbaar, dat landschap en die mensen; ze kwamen er eerlijk voor uit, wat verlegen glimlachend: "We don't like foreigners".

Als de stewards vijf uur later de deur opendoet overtreft het uitzicht mijn stoutste verwachtingen: zijn buikomvang kan zeker met zijn lengte concurreren, zijn machtig lijf geheel gehuld, in naar Europese normen niet te combineren ruitpatronen, en uit zijn mond komt een sappig "Hello honey". Nog even flitst door mijn brein, dat hij best de Amerikaanse pendant van de Volendammer Visser van Bergmann op het Damrak kan zijn, maar al snel ontwaart ik in de wirwar van gangen en kokers, die ons naar de immigratieofficers leidt, nog een aantal puntgave exemplaren. Het gevoel met een soort kruising tussen Kojak en Alle in the family van doen te hebben zal mij de rest van mijn verblijf in Amerika niet meer verlaten.

Wie dacht, bij de gratie gods, in het bezit te zijn van een visum, en nu, nonchalant wapperend met het betreffende document, voet kon zetten op de bodem van het vrijste land ter wereld, komt bedrogen uit. Na een vluchtige blik in mijn paspoort: "Hello Iris, and how long have you planned to stay with us", niet dat hij onvriendelijk is, maar na ellenlange vragenlijsten en het onvriendelijke gesprek op de ambassade, en na een tweede vragenlijst in het vliegtuig, bekruipt je toch een zeker ongenoegen. Als hij na weer een aantal vragen breed lachend, de door mij als vroegst mogelijke vertrekdatum opgegeven dag in mijn paspoort stempelt als uiterste vertrekdatum, bedenk ik me dat die vrijheid blijkbaar alleen voor een select publiek is weggelegd. Dan is er de aankomsthal. Wat een overgang. Nu mijn irritaties wegzakken merk ik hoe heet het is. Mijn kaplaarzen en mijn trui heb ik nog aan, en dat terwijl het toch zeker 30° en vochtig is. Mensen die lachen en schreeuwen (heb ik in al die tien dagen daarvoor een van die Yslanders horen schreeuwen?) en spontaan een praatje met je beginnen te maken. Dan in de taxi. Deze werd bestuurd door een Chinees, die in een razende vaart (de meter rekent zeker alleen in mijlen en niet in minuten) over de zesbaans snelweg zig-zagt. Hij neemt met volle overgave deel aan het universele vermaak voor taxichauffeurs: het via het open raam uitdelen van de meest afschuwelijke verwensingen, af en toe versterkt met enkele bloed-

stollende tactische manoeuvres. Overal langs de kant staat automobielen met rokende motoren: opvallend veel taxi's. Het hotel: voorzien van een indoor swimming pool, ladies health room met home trainers, sauna en dak terras, de kamers voornamelijk voorzien van stapelbed en niet van air conditioning, maar wel van het geluid van die van de andere helft van het gebouw en van .....Televisie.

The great, great show ...

Thuis kijk ik haast nooit, maar hier met veertien kanalen 24 uur per dag; ik raak eraan verslaafd. Het eerste na het opstaan: de TV aan. Iedere ochtend om negen uur de talk-show; vandaag over de pas opgerichte "Union for mistersses", morgen zien we U terug bij "Teenage-suicide". En die films: John Wayne is koud van z'n paard geschoten of Charles Bonson zakt met verpleegster (Mia Farrow?) onder de arm naar beneden in de liftkoker van een brandend ziekenhuis en een uurtje later wordt Boris Karloff getroffen door de bliksem. En dan om de vijf a tien minuten de terreur van de commercials in perfecte aansluiting op het programma: roept een duidelijk geemotiveerde dame tijdens een van de talk shows: "What I want, what I want is a divorce" zoets wordt dan onmiddellijk gevolgd door een commercial met "What I want, what I want is STP chewing-gum. Maakt een baseball speler een home-run, dan kan je er donder op zeggen, dat hij binnen enkele seconden gewag doet van zijn onovertroffen ervaringen met Carter Motor Oil of Dr. Adams Laxeermiddel. Maar ook de Amerikanen hebben in deze hun grenzen. Zo was er een duidelijke stijging in het aantal ingezonden brieven waar te nemen in kranten en tijdschriften, nadat in de serie HOLCAURT (over de ondergang van een joods gezin in een concentratiekamp) na de scene waarin Himmeler tijdens de lunch klaagt over de lucht die uit de crematoria komt, de volgende commercial verschijnt: een vrouw komt de keuken van haar vriendin in en zegt tegen haar: "What a terrible smell!, could it be your over?.... Use... oven deodorizer!".

The New York Shuffle...

Tien dagen lang geprobeerd een beetje globale indruk te krijgen van een klein stukje New York, van de zestigste straat tot en met het business-district. Straten die overdag bevolkt worden door hordes beschaafde kantoor-klerken, blijken 's nachts bevolkt te worden door een agressief soort clochards. Als je een blok te vroeg afslaat ben je in plaats van in een straat met studentikoze boekhandels in een straat vol juwelierszaken en joodse diamantairs met bolhoed en pijpekrul. In een steeg vind je een Chinese laundry, een Chinese fast-food en een Sezuan specialties en zo

zit je op het terras van de Trattoria Roma met uitzicht op de restorantes Vesuvio en Napoli, onmiddellijk geflankeerd door de etalage van de sigaren winkelier die zich specialiseert in T-shirts met afbeeldingen van de duce. Iedereen houdt zijn eigen zeden en gebruiken in ere, maar toch is er een algehele niveleringstendens. Zo draagt iedereen ongeacht leeftijd, maatschappelijke positie, dezelfde slecht zittende kunststoffen pakken, dezelfde oppervlakkige vriendelijkheid (where you from, do you like it here, how was your day today?) en bovenal praat Amerikaans, ook onderling. Zo zijn in China town de straatnaam aanduidingen en de affiches en prijslijsten zowel in het Engels als in het Chinees, maar je hoort er geen Chinees Chinees praten. Are you famous?, can I have your autograph?... Beroemdheden daar zijn ze gek op: Probeer je op het prikbord van een klein Chinees restaurant iets wijzer te worden over de garnalenspecialiteiten, dan moet je oog er wel op vallen: een vergrote kopie uit de New York Times, waaruit blijkt dat Jimmy, Rosalyn en de kleine Aury een paar maanden geleden ook net dit etablissement uitgekozen hadden. Drink later op de avond een pilsje in little Italy, dan heeft de baas van 't spul, blijkens een uitgebreide fotoreportage op de wand, zeer onlangs nog "the voice" nog in zijn armen mogen nemen; en dan de bar waar Babe Ruth altijd zat, die waar alle beroemde bokkers van deze eeuw tot de klantenkring behoorden. Overal gebeurde wel wat, toch houd je het gevoel dat je overal net te laat aankomt. Een enkeling meende ondanks hoofddoek en zonnebril, Liz Taylor een banana royal te hebben zien nuttigen bij Howard Johnsons, maar een gereede twijfel blijft hier op zijn plaats.

Brunch at the Waldorff...

Het Waldorff Astoria, misschien wel het stijlvolste hotel-restaurant ter wereld. Vanaf een halve dollar kan je er al volop genieten door in de koningsblauwe main lounge plaats te nemen jezelf vergezeld laten gaand door een lijvige New York Times. Je bevindt je dan waarschijnlijk tussen dezelfde soort nieuwsgierige mensen als jezelf. Eromheen zijn een aantal leuke souvenirswinkeltjes, gespecialiseerd in zaken als horloges met twee wijzerplaten (voor als U veel vliegt) en handbeschilderde ganzeeltjes met een pikante garnering van paarden en robijnen. Als je wat beter bij kas bent is een niet te missen evenement de \$10 kostende, vier uur durende zondagochtend brunch, alwaar je je onbeperkt tegoed kunt doen aan gerookte zalm, twintig verschillende exquisite salades, gevulde kalkoen en noem maar op en natuurlijk niet te vergeten, het uitzicht op alles wat daar zit te eten.

En dan, als je het eigenlijk al niet meer verwachtte, schrijdt zij binnen, geflankeerd door twee mooie swingende negers, gehuld in een kwaliteitscorset verradende enkellange zilverkleurige japon, een meterslange boa om de nek en niet te vergeten een kontlange, platina blonde pruik op het hoofd. De brede glimlach op het professioneel geplamuurde gezicht verraadt diverse face-lifts, er is geen enkele twijfel mogelijk: dit is de grand old lady of American movie zelf: de onvergetelijke Mae West. En ons geluk kan niet op, want zodra ze gezeten is stelt het strikje zich op naast haar tafeltje en speelt Happy Birthday. Het was haar negentigste. Dit was New York, goedenavond. IdV.

AGE KONGRES

In de maand november vierde de AGE haar 10-jarig bestaan. Het jubileum werd half oktober geopend met een voetbaltoernooi met 16 teams. Het enige wat de redactie hierover bekend is, is dat de AGE zich hier een derde plaats heeft weten te veroveren (de geruchten gaan dat een eerstejaarsteam eerste werd). Echter, gezien het grote aantal hinkende studenten de volgende dag op de fakulteit was dat niet zonder moeite.

Een opmerkelijke gebeurtenis was de verschijning van het jubileum-boekje van de AGE. Een boekje dat zelfs de landelijke pers haalde. Iedereen heeft als het goed is dit boekje thuis ontvangen.

Tegelijkertijd verscheen ook de publicatie van het Tijdschrift voor Politieke Economie. Dit zevende nummer van het tijdschrift stond geheel in het teken van het jubileum van de AGE. De schrijvers van dat nummer zijn vrijwel allemaal (oud) Aktiegroepers. Een kort overzicht van de inhoud:

- inleiding door R Boonzajer Flaes
- 10 bewogen jaren door A Stam, F Crone en R Boonzajer Flaes
- de pit van de economie, Prof Dr Adriaan Boorman (kandidaat opvolger Pais)
- inkomensverdeling en economische crisis, R de Klerk
- economische politiek?, T Korver
- kapitaal export, P Jufferman
- werkloosheid en discussie, een marxistische benadering van technische ontwikkeling en verhoging van de arbeidsproductiviteit, B Thio
- structuurpolitiek en dekwalfikatie, M v Klaveren
- automatische prijscompensatie, D vd Laan, S Kooistra
- bezuinigingen en werkgelegenheid, G Vlieger
- leerzame experimenten uit de Balkan, R Boonzajer Flaes.

Eind november werd in de Weesperstraat de reunie gehouden. Volgens Adri Stam, organisator van het festival, een goed geslaagde bijeenkomst. Daarop volgde vond dan ter afsluiting van het jubileum een feest plaats. Dit feest werd door zo'n 300 man/vrouw bezocht. Vooral het optreden van Barrelhouse viel bij de vele aanwezige economen duidelijk in de smaak.

PdV

Het Kongres:

Donderdag 23 en vrijdag 24 november hield de Aktiegroep haar jubileumcongres. Helemaal geslaagd was het niet. Het kongres werd enigszins overschaduwed door de onderwijssaktieweek, en een niet gering aantal potentiële kongresgangers bevond zich of in het Maagdenhuis of thuis om bij te komen van de bezetting. Ook de propaganda viel een beetje weg in de pamflettenstroom rond de aktieweek. Het gevolg was dat veel lezingen slechts door enkele tientallen mensen bezocht werden. Bij een volgend kongres verdient het dus de voorkeur het Maupoleum zelf te bezetten.

De bedoeling van het kongres was allereerst om een antal nieuwe ontwikkelingen in onze maatschappij, zoals de automatisering, overplaatsing van bedrijven naar de derde wereld en andere vormen van internationalisatie, te laten bespreken. Daarna wilden we aan de orde stellen in hoeverre het economisch beleid van de overheid naar aanleiding van dergelijke nieuwe en minder nieuwe verschijnselen aangepast wordt. De eerste doelstelling kwam uiteindelijk beter uit de verf dan de tweede. Zonder de Nederlandse inleiders tekort te doen mag wel worden gekonstateerd dat de beide buitenlandse inleiders de show stalen.

Donderdag sprak de West-Duitse econoom Ulrich Briefs, een specialist op het gebied van de automatisering, werkzaam bij de Duitse vakcentrale DGB.

INFLATIE VAN
HET
KONGRES-
WEZEN

Kongres niet zo'n sukses...

Hij verraste ons met een praatje waarin de automatisering, die op het moment in West-Duitsland in snel tempo voort schrijdt, in een kader werd gezet met de nog steeds aanhoudende economische crisis.

De volgende dag hield de Engelse labour-econoom Stuart Holland een knappe inleiding over de economische politiek van de labourregering. Uit beide inleidingen bleek dat in meerdere Europese landen een zelfde recept tegen de crisis wordt toegepast: loonmatiging, bezuinigingen op de overheidsuitgaven, pogingen om de export te vergroten. Holland toonde aan waarom deze "beggar-my-neighbor" strategie moet mislukken: niemand schiept genoeg extra vraag naar de producten om de door de andere landen gewenste exportstijging te realiseren. Naar zijn mening zou alleen een politiek van koopkrachtstimulering in alle westerse landen tegelijk werkelijk helpen. Beide inleiders werden door TPE om een bijdrage gevraagd voor een van de komende nummers.

Sander Kooistra

Jambalaya

Jambalaya is een gerecht uit de Creoolse keuken die weer een soort mengeling is tussen de Franse, Spaanse en negerkeuken, afkomstig uit New Orleans. Voor Jambalaya is nauwelijks een vast recept te geven. Vooral in de vlees/vis combinatie is een eindeloos aantal variaties mogelijk.

Ingrediënten:

- 350 gr. gekookte ham (in blokjes)
- 350 gr. Noorse garnalen
- 250 gr. pittige grove worst
- 4 eetlepels olijfolie
- 4 eetlepels boter
- 1 blad + steel van een bleekselderie
- 1 blikje tomatenpuree
- 1 blikje gepelde tomaten
- 1 klein gesneden groene paprika
- 1 klein gesneden grote ui
- 350 gr. rijst
- 9,5 dl. bouillon (blokjes)
- 1 klein glas droge witte wijn
- 1 laurierblad (gebrokkeld)
- 1/2 theelepel oregano
- 1/8 theelepel thijm
- 1/8 theelepel kruidnagel
- een handje gehakte peterselie
- wat zwarte olijven

Fruit de ui in boter en olie. Gooi de garnalen en het vlees erbij, even opbakken, de rauwe rijst erbij en die even meefruiten. Vervolgens de bouillon en de andere ingrediënten behalve de wijn erbij. Het geheel nu in 25 tot 30 minuten gaar laten worden. Als het te hard gaat nog wat bouillon erbij. Voor het opdienen de wijn en peterselie erdoor. Garneren met wat peterselie en olijven.

Eet smakelijk!

Uw opleiding tot econoom kan een b-r-e-d-e basis vormen

U bent geheel of bijna afgestudeerd. Uw richting: bedrijfseconomie. Uw keuze: accountancy. Uw wens voor de toekomst: een goede maatschappelijke positie. Alles hangt af van de weg die u nú inslaat.

Daarom is een informatief gesprek met Pelser, Hamelberg, Van Til & Co. op dit moment van groot belang.

Onze maatschap van registeraccountants heeft 13 vestigingen in Nederland en 1 te Brussel.

Wij bieden u de ideale mogelijkheid om verdere studie (voor Registeraccountant) te combineren met werk-in-de-praktijk, ook in het

internationale vlak. Afwisselend, goed gesalariëerd werk met gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden. Bovendien vergoeden wij uw studie- en reiskosten.

Wendt u zich daarom eens voor het verkrijgen van nadere inlichtingen telefonisch (020-71 83 83) tot de heer G.C.H. Beekhuis, hoofd van de afdeling personeelszaken Pelser, Hamelberg, Van Til & Co., Jacob Obrechtstraat 53 te Amsterdam.

**Pelser, Hamelberg,
Van Til & Co.**

maatschap van registeraccountants

McLINTOCK MAIN LAFRENTZ & CO. - HOLLAND
ACCOUNTANTS

SEMESTERS PER 1-9-'79

Kunnen semesterblokken een verbetering van de studie inhouden? Deze vraag doemt op bij vele kandidaatsstudenten die de afgelopen maand gekonfronteerd werden met plannen ter invulling van het programma voor blokken van 16 weken. Deze vraag werd 4 jaar geleden ook gesteld aan de toenmalige studentenpopulatie uit het kandidaats. Uit een enquête bleek dat de vraag positief werd beantwoord. 58% van de studenten vulde in dat semesterblokken nodig waren voor verbetering van de studie. Het is denk ik goed de argumenten met betrekking tot het toenmalige studieprogramma nog eens boven tafel te halen.

Er was over het studieprogramma op de volgende drie punten grote ontevredenheid:

- 1) op de studie-inhoud
- 2) de papers
- 3) het functioneren van het bloksysteem en de lengte van het blok.

inhoud

In de enquête werd gevraagd naar de motivatie waarmee men begon te studeren. Als antwoord werd gegeven: Interesse in de wetenschap: 47%, Je moet toch wat doen 16%, Sociale bewogenheid en inzicht in de maatschappij: 8%. Bijna alle studenten hadden de volgende punten van kritiek:

Het onderwijs is schools. De opzet van een vak is niet gericht op actieve kennisverwerving, maar passieve kennis-absorptie. De samenhang tussen de vakken onderling en zelfs binnen één vak, laat te wensen over. De stof komt over als een verzameling formules en er wordt nauwelijks inzicht verschaft in de veronderstellingen die aan de verschillende theorieën ten grondslag liggen. Ook wordt de relatie met de maatschappelijke werkelijkheid, waar de theorieën dan op van toepassing zouden moeten zijn niet gelegd. Er wordt te weinig ingespeeld op actuele ontwikkelingen, de relevantie van theorieën voor het verklaren van ontwikkelingen wordt niet duidelijk, omdat toetsing niet aanbod komt. De studie is eenzijdig, te veel gericht op de neo-klassieken.

paper

Uit de enquête bleek grote ontevredenheid ten aanzien van de paperregeling. 64% van de studenten stelde het schrijven van papers uit tot aan het einde van het kandidaats, 48% heeft voor zichzelf een paperblok ingevoerd, 52% beoordeelt de begeleiding negatief. Maar slechts 25% geeft de suggestie om de papers in werkgroepen te laten schrijven en behandelen (capita selecta, referatengroepen, projectgroepen). Het werkgroepensysteem oogste veel kritiek. Grote groepen, weinig stimulerend, weinig discussies, ja zelfs demotiverend en afstompend. Er werd dan ook na die enquête een experimentele onderwijsregeling uitgewerkt. Hiervan zijn de incidentele papervervangende werkgroepen het magere resultaat.

trimester

71% vond het bloksysteem in theorie goed. Slechts 36% vond dat het in de praktijk ook goed functioneerde!

57% vond de lengte van het blok te kort. Op de vraag of verlenging van 11 naar 16 weken, met mogelijkheden tot verdieping van de stof, als een verbetering werd beschouwd antwoordde 65% positief.

semesters

We zijn nu 4 jaar verder. Vier jaren waarin de AktieGroep Economen (AGE) de invoering van de semesterblokken heeft bepleit, waarin zij steeds sterker overtuigd raakte van de noodzaak het bestaande programma naar inhoud en vorm te wijzigen. Vier jaren waarin een aantal marginale verbeteringen binnen de randvoorwaarden zijn aangebracht. De belangrijkste randvoorwaarde hierbij is de 4-jarige cursusduur. En het is dan ook van wezenlijk belang dat de Fakulteit dat wil zeggen de Fakulteitsraad door het aannemen van het herprogrammeringsrapport, heeft laten zien dat een goede studie binnen 4 jaar niet mogelijk is. De Raad stelde zich daarmee achter de toenmalige studentenpopulatie door de overgang van trimesters naar semesters over te nemen. Het is onmogelijk gebleken binnen de officiële cursusduur een normstudent op te leiden tot zelfstandige wetenschapper. Het is onmogelijk in het trimestersysteem studenten zelf onderzoek te laten verrichten, in welke vorm dan ook. Dit heeft tot gevolg dat deze activiteiten worden uitgesteld tot het doctoraal.

trager

De gemiddelde studieduur ligt nu tussen de 7 en 8 jaar, bijna het dubbele dus van de officiële cursusduur. Een diskrepantie die voornamelijk veroorzaakt wordt door de vertraging die de studenten in het kandidaats oplopen. Die vertraging hangt natuurlijk nauw samen met de kritiek die 4 jaar geleden naar voren is gekomen, kritiek op de demotiverende studieinhoud, de slechte onderwijsvorm, te weinig goed gerichte begeleiding etc. Om daar verandering in aan te brengen lijkt het semestersysteem op het eerste gezicht geen juist middel. Immers, verlenging van saai oninteressante blokken zal het studieplezier de motivatie en daarmee het rendement zeker niet verhogen. Als studenten in een trimesterblok pas vlak voor hun tentamens hard aan de slag gaan, zal dat bij blokken van 16 weken dan zomaar veranderen? Nee, natuurlijk niet. Dit is pas mogelijk als de opzet van de studie en de inhoud wezenlijk veranderen. Langere

Per 1 september 1979 zullen semesterblokken worden ingevoerd. Eindelijk na zoveel jaar wordt daarmee erkend dan een 4-1/3 jarige cursusduur geen ruimte biedt voor een wetenschappelijke opleiding. Een extra argument is inmiddels nog toegevoegd aan de vele die er in de loop der jaren naar voren zijn gekomen. Als straks de inschrijvingsduur wordt beperkt, wordt het heel moeilijk voor veel studenten binnen die beperkte tijd af te studeren. Een 5 jarige cursusduur biedt dan meer mogelijkheden dan een 4 jarige.

Inmiddels heeft de Commissie Invulling SemesterBlokken een overgangsregeling opgesteld. Voorlopig luidt die als volgt:

- 1) Alle kandidaatskeuzevakken die in het semestersysteem niet meer voorkomen maar die studenten in het trimestersysteem hebben behaald blijven geldig.
- 2) Als in het trimestersysteem van IEB of Welvaarts is gehaald wordt er zo mogelijk in het eerste blok van 79/80 een mogelijkheid geschapen om de andere helft er nog bij te halen.
- 3) Studenten die het oude trimester-programma hebben gevolgd kunnen aansluitend een tentamen afleggen, daarna zijn er nog twee herkansingsmogelijkheden.

Het stuk wat op deze pagina staat is geschreven door Willem Roozenburg op verzoek van de Redactie. Voor de AktieGroep Economen (AGE) heeft hij voor de kerst met alle vakgroepen en in alle colleges de discussies gevoerd over de nieuwe semesterprogramma's. Omdat toen bleek dat de argumenten van 4 jaar geleden die de basis vormde voor de invoering van het nieuwe systeem weer een beetje waren weggezaakt, wordt daar in dit stuk uitgebreid op ingegaan.

blokken zijn echter op dit moment een noodzakelijke voorwaarde voor die wezenlijke veranderingen. Te lang is al door velen de onderwijsvernieuwing afgehouden.

inzet

Op dit moment wordt in de onderwijscommissie van onze Fakulteit een regeling ontworpen om het onderzoek door studenten in de gehele studie een plaats te geven. Zoals nu in de propedeuse voor het eerst in werkgroepen een mondeling referaat moet worden gehouden, zo zal in de kandidaatsfase het werkgroepensysteem ook gewijzigd worden. Er wordt zelfs gedacht aan een opzet analoog aan papervervangende werkgroepen, of beter: de papervervangende werkgroepen zullen geïntegreerd worden met de bestaande werkgroepen. Dit zal de motivatie om de colleges voor te bereiden, om zelf in het onderwijs te participeren sterk kunnen verhogen. Iedereen zal dan in het kandidaats zelf zijn mening kunnen vormen over de gedoede theorieën, over de maatschappelijke relevantie van de economiestudie. Het lijkt me duidelijk dat inzicht in de samenhang van de verschillende vakken en inzicht in de maatschappelijke betekenis op dit moment ontbreekt in de kandidaatsfase. Dat is uiteindelijk de inzet van een semestersysteem.

Willem Roozenburg

GESPREK: CLEMENS LUTZ

EEN ROSTRA-INTERVIEW MET HET NIEUWE STUDENT-LID VAN HET DAGELIJKS BESTUUR VAN DE FAKULTEIT

Rostra: Wie ben je en wat heb je zoal gedaan?

Clemens: Ik ben nu derde jaars economiestudent. Ja, wat ik zoal gedaan heb? Eigenlijk ben ik al meteen vanaf de propedeuse bezig geweest met het onderwijs. Eerst in de propedeuseraad. De kritiek die de studenten op het onderwijs hadden, probeerden we daar aan de orde te stellen. Maar het bleek dat daar nauwelijks enige invloed van uit ging, tot besluiten kwam het niet. In het tweede jaar ben ik met het onderwijs bezig gebleven. In de AGE werd steeds geprobeerd de kritiek die de studenten op het onderwijs hadden om te zetten in daadwerkelijke verbeteringen in het programma. Zo ben ik toen steeds meer betrokken geraakt bij het dagelijks werk van de AGE.

Rostra:

Waarom interesseer je je zo voor het onderwijs?

Clemens: Ja, het was wel het onderwijs dat me interesseerde. Ik had kritiek op het eerste jaar. Ik had me de economie studie heel anders voorgesteld. In de punten van kritiek die toen geformuleerd werden kon ik me wel vinden. Vooral dat de verbanden tussen de verschillende vakken meer tot uitdrukking moest komen en dat er meer aandacht zou moeten zijn voor een meer historische benadering.

Rostra: Wat waren dan je teleurgestelde verwachtingen?

Clemens: Ik had gedacht dat in de algemene inleiding duidelijk zou worden wat economie nou eigenlijk was. Waar economen zich mee bezig houden en hebben gehouden. Eigenlijk is me dat nog steeds niet duidelijk gemaakt. Hoe de verschillende vakken op elkaar aansluiten komt op deze faculteit eigenlijk nooit naar voren.

Maar ook door andere activiteiten van de AGE ben ik bij het faculteitswerk betrokken. Voor problemen in het buitenland, zoals in Afrika heb ik me altijd al geïnteresseerd. Vaak zijn dat dingen waar de mensen niet over willen praten. Maar de problemen daar zijn een gevolg van ons doen en laten, van onze maatschappij. Als gemeenschap en dus zeker ook als economische faculteit moet je daar aandacht aan besteden.

Rostra: Nu het vraagstuk van de democratisering. Waarom wordt de regeling Verburg die studenten in de vakgroepen mogelijk maakt op grote schaal geboycot?

Clemens: Die boycot slaagt inderdaad uitstekend. Vorig jaar hadden maar zes mensen zich opgegeven, terwijl er zich tot nu toe voor dit jaar nog niemand heeft aangemeld.

Ja, waarom boycotten? Wij (AGE, red.) hebben altijd gezegd dat in de vakgroepen de studenten ruim vertegenwoordigd dienen te zijn. In de regeling Verburg kunnen alleen studenten die in

de eidfase van hun studie zitten in een vakgroep zitting nemen. Je bent dan al vaak bijna afgestudeerd en vaak ook al met andere dingen bezig. Wij zijn het er niet mee eens dat kandidaatsstudenten niet capabel genoeg geacht worden op effectieve wijze bij te kunnen dragen aan de besluitvorming in de vakgroepen. Ons insziens (AGE, red.) is juist het tegendeel waar. Juist zij hebben een goed overzicht over de studie; met name in de kandidaatsfase waar belangrijke wijzigingen in moeten plaatsvinden. Vandaar uit kunnen ze een belangrijke inbreng hebben. Je hoeft geen professor te zijn om over onderwijsprogramma's te kunnen meeprenen. Vaak gaat het om de hoofdlijnen en principebeslissingen over vakgebieden, niet over bepaalde specialismes.

Rostra: Wat stelt de regeling Verburg voor met betrekking tot de aantallen studenten in de vakgroepen?

Clemens: In de regeling Verburg kan je je aanmelden voor een plaats in een vakgroep. In de vakgroepbesturen komen geen studentenvertegenwoordigers. Je zit er dus eigenlijk voor jezelf. Wij vinden dat mensen gekozen zouden moeten worden, zodat er sprake van een democratische afvaardiging is. Daarbij komt dat het aantal studenten die in de vakgroep plaats kan nemen in de regeling Verburg zeer gering is.

Rostra: Is er een alternatief voor de regeling Verburg?

Clemens: Ja, er is een alternatief door de AGE voorgesteld. Dat moet echter eerst door de minister beoordeeld worden.

Dit alternatief wat een experiment is, binnen de WUB '76, is unaniem door de faculteitsraad aangenomen en bij de minister ingediend.

Pais heeft onlangs alle experimenteer-aanvragen, dus ook die van andere (sub)faculteiten, afgekeurd. Dat heeft onder andere tot de bezetting van het Maagdenhuis geleid.

Het experimenteerartikel uit de WUB vormt een essentieel onderdeel van die wet omdat de WUB een hervorming teweeg wil brengen van de bestuursstructuur. Het legt alleen een minimum aan inspraak mogelijkheden vast. Omdat de minister alle experimenteer-aanvragen heeft afgekeurd, snijdt hij de essentie uit die wet.

Bij ons gaat de experimenteer-aanvraag om het opheffen van de scheiding tussen docenten in vaste- en tijdelijke dienst. Tijdelijk houdt in dat je pas na vier jaar een vaste aanstelling kunt krijgen. Volgens de WUB '76 moet de staf in vaste dienst de helft plus een van de stemmen in het vakgroepsbestuur uitmaken. In onze aanvraag moet de staf in vaste, zowel als tijdelijke dienst de helft plus een van het stemmen-aantal in het vakgroepsbestuur uitmaken. Als de minister dit zou goedkeuren zou dat betekenen dat er voor de studenten, maar ook voor het personeel in tijdelijke dienst als ook voor TAS'ers meer mogelijkheden tot inspraak zouden kunnen komen.

Op zijn kamer in het Maupoleum had Rostra een gesprek met Clemens Lutz. Per 1 december volgde Clemens Ben Sanders op als student lid van het dagelijks bestuur van de faculteit. Samen met de heer Verburg en de heer Koenders voeren zij de besluiten van de faculteitsraad uit en bereiden zij de raadsvergaderingen voor. Elk jaar wordt er door de faculteitsraad een nieuw student bestuurslid gekozen. Clemens is te bereiken op zijn kamer tel. 4289.

De botte afkeuring van de minister, die elke faculteit over een kam scheert, is niet in overeenstemming met de wet. Hierover zullen waarschijnlijk ook kamervragen gesteld gaan worden. Ook zal onze faculteit, evenals een aantal andere, in hoger beroep gaan tegen het besluit van de minister.

Rostra: Nu de naam van Pais toch gevallen is brengt ons dat op de vierjarennota van Pais: de nota Hoger Onderwijs Voor Velen (HOVV). Gaat de faculteit, ondanks die nota, toch door met de herstructurering en de invoering van semesterblokken in het kandidaats?

Clemens: Een paar jaar geleden is het herprogrammeringsrapport door de faculteitsraad aangenomen. Op basis van evaluaties en studentenvergaderingen is toen het voorstel voor de semesterblokken overgenomen. Die discussie en de argumenten voor het semestersysteem zijn nu wat weggevaallen. Een aantal mensen vraagt zich nu af of semesterblokken nog wel nodig zijn. Die vraag is terecht. Als je het huidige programma slecht vindt heft het geen zin alleen maar de studie te verlengen, daar zou ik het ook niet mee eens zijn.

Er moet namelijk veel meer veranderen. De inhoud maar ook de vorm van de programma's moet verbeterd worden. Ik heb veel moeite met de kandidaatsprogramma's op de faculteit. Er zijn veel studenten die er onvrede mee hebben. De semesters zijn bedoeld om vorm te kunnen geven aan ingrijpende veranderingen zowel naar behandelde onderwerpen als naar de manier waarop de colleges worden gegeven.

Rostra: Hoe zie je dat in het kader van de plannen van Pais?

Clemens: In het facultaire herprogrammeringsrapport wordt duidelijk gemaakt dat een wetenschappelijke opleiding economie aan bepaalde eisen moet voldoen. Uit het rapport blijkt samengevat dat vijf jaar noodzakelijk zijn en dat vier jaar afbraak betekend. De invoering van het plan van Pais zal, als het er al van komt, nog heel lang gaan duren. In de tweede kamer bestaat er een behoorlijke terughoudendheid. Sommigen zullen er wel mee accoord willen gaan omdat het lekker bezuinigd. Maar de meerderheid is van mening dat er geen overhaaste besluiten genomen moeten worden. De faculteit is van mening

dat we moeten blijven vechten voor vijf jaar, om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Op basis daarvan moet er in januari verder gediscussieerd worden om te bezien wat er ons dan te doen staat.

Rostra: En de, echte, algemene inleiding, wanneer gaat die van start?

Clemens: De algemene inleiding is al jaren geleden van start gegaan. Althans dat wordt beweerd. Een echte algemene inleiding is het nooit geweest. Er moet een algemene inleiding komen, die de verbanden duidelijk maakt tussen de vakken micro, macro en bedrijfs. Zo'n inleiding moet integraal gegeven worden. Een programma dus, en niet drie vakjes die wat op elkaar zijn afgestemd. Een paar mensen moeten zo'n studieprogramma gezamenlijk gaan samenstellen.

Rostra: Is dat ook te verwezenlijken?

Clemens: Veel docenten willen het. Maar persoonlijke belangen frustreren dit. De samenwerking tussen de vakgroepen micro en macro ligt moeilijk. Veel oud zeer wat dat betreft. Het moet wel duidelijk zijn dat we niet de vakken micro en macro willen integreren.

Er moet een studieonderdeel algemene economie komen in het eerste jaar. Technisch kan dat geen probleem zijn. Inhoudelijk zullen de verschillen tussen de vakken micro en macro verduidelijken. En daar is juist ook een grote behoefte aan.

Rostra: Pais heeft bij zijn vertrek een hoogleraarstoel leeg achtergelaten. Is er een kans op dat onze eigen Arie daar straks weer op gaat zitten?

Clemens: Wat mij betreft niet! We zijn nu bezig met het structuurrapport micro. Er zal weer een nieuwe hoogleraar moeten komen. Daar kan Pais natuurlijk op solliciteren. Maar de faculteit kent Pais, dus ik zie hem daar nog niet zo snel terugkomen.

Rostra: Wordt er een structuurverandering door de vakgroep micro voorgesteld?

Clemens: Ja, er wordt in het structuurrapport wel iets over geschreven. Ik vind dat prijs- en waardeleer een hoofdvak is van de economie is. Je kan er mijns inziens niet omheen er weer een hoogleraar voor te benoemen. Bij micro bestaan er onvolkomenheden wat de leerstoelstructuur betreft. De plaats van de vakken Organisatie van de markteconomie en Welvaartseconomie leveren enige moeilijkheden op. De faculteitsraad is er nog niet uit wat de nieuwe structuur zal gaan worden.

Rostra: En Marxistische economie?

Clemens: Marxistische economie is een ondergeschoven kindje op de faculteit, met name in de vakgroep micro-economie. Dat wordt ook in het structuurrapport geconstateerd. Vooral in de propedeuse en in het kandidaats wordt veel te weinig aandacht aan de economische theorie van Marx besteed. In het structuurrapport staat hierover dat de nieuw te benoemen functionaris kennis moet hebben van de Marxistische economie. De AGE is

van mening dat het Marxisme een plaats moet hebben in alle onderdelen van de economische studie, waar het belang van de Marxistische denkbeelden dit rechtvaardigt. Je moet er in deze gedachtengang dan geen apart vak van maken. Je moet de diverse scholen met elkaar confronteren. Alle stromingen moeten aan de bak komen.

Rostra: Moet de economische faculteit formatieplaatsen gaan inleveren?

Clemens: De begroting van de UvA vertoond een ernstig tekort wil ze een gelijk aantal docenten in dienst houden. Vooral met een nog steeds groeiende instroom van studenten is dit een probleem. Men wil nu gaan bezuinigen op formatieplaatsen. Onze faculteit zal er dan ook aan moeten geloven. Tot 1981 een stuk of zes formatieplaatsen. Natuurlijk brengt dit problemen met zich mee en het trekt ook een zware wissel op de staf, die het de laatste tijd toch ook al moeilijk heeft. Hun onderzoekstijd komt steeds meer in het gedrang, juist op dit onderzoek worden ze beoordeeld. Bij sommigen valt zo'n beoordeling dan negatief uit omdat ze de laatste tijd alleen tijd voor het onderwijs hebben gehad. Op die manier loopt hun vaste aanstelling gevaar.

Aan de ene kant staan de studenten, die meer en beter onderwijs willen. Aan de andere kant de staf die het daar wel mee eens is, maar dan wel formatieplaatsen wil hebben. Ook het feit dat de ISMOG bibliotheek gesloten is ligt aan de bezuinigingen.

Rostra: Je bent in het dagelijks bestuur de enige student. Wie vertegenwoordigt je daar nu eigenlijk? De studenten of de AGE?

Clemens: Het faculteitsbelang staat voor mij voorop. En daarbinnen voor mij het specifieke belang van de studenten. De AGE heeft een speciale manier om deze belangen te behartigen. Ze streeft er hierbij naar een zo groot mogelijke groep van studenten te vertegenwoordigen. Via discussies in de colleges en tijdens vergaderingen proberen we aan meningsvorming te doen en er achter te komen wat de wensen en problemen zijn die onder de studenten leven. De standpunten die ik in het dagelijks bestuur inneem vloeien voor een belangrijk deel voort uit discussies die zich binnen de AGE afspeelen. Mijn eigen politieke ideeën maak ik daar ondergeschikt aan. De ideeën van de studenten in het algemeen staan bij mij voorop. Of ik daar ook in slaag moet tijdens de verkiezingen blijken. In ieder geval is het niet zo dat die ene verkiezing een vrijbrief is voor een jaar free-wheelen. Alles wat ik doe staat voortdurend ter discussie.

Rostra: Zo als altijd houden we ons zelf het recht voor op het laatste woord al was het in dit geval alleen maar om je te bedanken voor dit vraaggesprek en je succes te wensen tijdens je verdere carrière in de AGE!

De Nederlandsche Middenstandsbank N.V. is een financiële instelling met circa 8500 medewerkers, die werkzaam zijn bij het hoofdkantoor in Amsterdam Nieuw-Zuid en bij de ruim 450 kantoren in Nederland.

Het Economisch Bureau, gevestigd op het hoofdkantoor, vraagt op korte termijn ten behoeve van het bedrijfstakonderzoek

een werkstudent(e) voor de halve werktijd

Zijn/haar taak zal bestaan uit het verrichten van bedrijfseconomisch onderzoek naar ontwikkelingen in branches op basis van databank gegevens en externe informatie.

Studenten in de economische studierichting, die een wiskundige benadering niet schuwen komen in aanmerking voor een jaarkontract.

Informeren en solliciteren kunt u bij mevrouw N. Thiessen, afdeling Personeelszaken, postbus 1800, 1000 BV Amsterdam. Telefoon: 020-5432127.

NMB

NEDERLANDSCHE MIDDENSTANDBANK

RONDUIT DE RAAD

Sinds het verschijnen van de laatste Rostra zijn er al weer vier faculteitsraad vergaderingen geweest. Ik zou een heel nummer vol kunnen schrijven met interessante agenda punten. Echter gezien de onmogelijkheid daarvan, zal ik me beperken tot de twee boeiendste:

- De afkeuring van één van onze twee experimenteeraanvragen door minister Pais.

- De opvolging van Pais: Het micro-structuurrapport (zie hiervoor Rostra no. 65). Dit rapport, waaruit blijkt dat een hoogleraar zijn huiswerk bijzonder slecht gedaan heeft, was de oorzaak van de vele (vier) vergaderingen en onnavolgbare discussies. Dit laatste werd met name veroorzaakt doordat het rapport bol stond van de minderheids- en meerderheidsstandpunten. Het belangrijkste punt van kritiek was echter het feit dat het rapport was toegeschreven op personen en dat daarvoor voorstellen werden geformuleerd die niet beargumenteerd werden. Dit laatste wordt ook moeilijk als slechts rekening gehouden wordt met de wensen van de zittende hoogleraar. Met name v.d. Doel ging daar zo ver in, dat het rapport meer op zijn persoonlijke sinterklaas-verlanglijstje leek. Gelukkig was de Raad daar niet bevattelijk voor en kon ze niets anders konkluderen dan dat vele discussies maar weer opnieuw gevoerd moesten worden, voordat er tot een goed besluit gekomen zou kunnen worden.

In dit structuurrapport hadden de onderwijs en onderzoek-taken logisch en beargumenteerd over de verschillende leerstoelen verdeeld moeten worden. Een onverkomelijk probleem bleek daarbij het doktoraal onderwijs/onderzoek prijs theorie te zijn. In de raad bleven twee meningen recht tegenover elkaar staan. De Aktiegroep heeft altijd op het standpunt gestaan dat het onmogelijk is dat er één kroondocent benoemd wordt die het onderwijs en onderzoek verricht in de doktoraal-fase en die tevens verantwoordelijk wordt gesteld voor het micro-onderwijs in de basisopleiding. Een principe dat ook door de structuurkommissie werd onderschreven. Dit zou een veel te zware belasting voor deze man worden. Het beste bewijs hiervoor zijn de ervaringen die onze faculteit de laatste jaren met Pais heeft gehad. Pais was slechts geïnteresseerd in het doktoraal onderwijs, liet het kandidaats "sloffen", en het propedeuse programma bracht hij onder bij Ellman. Natuurlijk was hier ook op van invloed dat Pais een zeer bekwaam carrière-planner was. Zijn hobby was de politiek waar, hij voor heeft en had gekozen (iets wat 2 jaar geleden nog niet gescreven mocht worden in dit blad). Op het moment dat hij als hoogleraar benoemd werd, was hij lid van de Amsterdamse gemeenteraad en lid van de eerste kamer. Met name de Aktiegroep was het die toen waarschuwde voor deze tijdrovende bezigheden, die wel eens ten koste zouden kunnen gaan van het werk op de faculteit. Pais z'n ambities waren duidelijk, echter de faculteit wilde daar niets van weten: Hij had toch toegezegd zich op de wetenschap te richten en zich terug te trekken uit de politiek? Deze mening werd gesterkt door de gedachte dat een man met zo een minimaal profielschrift het

wel nooit zo ver zou kunnen gaan schoppen in de politiek. Achteraf blijkt onze kritiek terecht geweest te zijn. Pais is nu minister en hij laat een puinhoop achter. (Voor meer interessante informatie, zie de case studie vd AGE). Elke student zal de gevolgen van deze structuur ondervonden hebben. Een propedeuse programma dat jarenlang diep droevig was (pas het laatste jaar zij daar nogszins gunstige veranderingen in gekomen) en een kandidaatsprogramma dat de propedeuse nog eens herhaalde.

Deze ervaring is ons belangrijkste argument voor ons voorstel de nieuwe kroondocent te belasten met uitsluitend het micro-onderwijs in de propedeuse en kandidaatsfase. Deze functionaris zal er voor moeten zorgen dat het onderwijs in de basisopleiding optimaal gecoördineerd wordt, dat er meer rekening gehouden wordt met de kritiek van de studenten, zodat het programma eindelijk eens in positieve zin verandert. Zeker op dit moment is het van het allergrootste belang omdat de faculteit bezig is zijn herstructureringsrapport in te voeren. De impasse waarin dit dreigt te geraken, mede veroorzaakt door de slechts negatieve medewerking van een aantal micro-docenten, zou voor een deel opgelost kunnen worden als een kroondocent zich met deze zaak gaat bemoeien, omdat van hem initiatieven en creatieve ideeën verwacht mogen worden. Dat deze structuur praktisch het beste werkt wordt door de vakgroep macro bewezen. Daar is lector Thoben verantwoordelijk voor het pré-kandidaats en blijkt er meer aandacht te worden geschonken aan dit onderwijs, waardoor veranderingen sneller te realiseren zijn. Natuurlijk is er kritiek op het macro programma, maar daar wordt de kritiek tenminste serieus genomen. Daarom stelt de Aktiegroep voor een lector micro-economie te benoemen en het doctoraal onderwijs/onderzoek prijstheorie onder te brengen bij een zittende hoogleraar v.d. Doel/Ellman). Van den Doel heeft al gezegd dat hij dit onderwijs niet kan (of wil) geven, en daarom zou Ellman dit dan moeten verzorgen. Met deze oplossing zou tevens de overcapaciteit verdwenen zijn, welke zou zijn ontstaan als Ellman het propedeuse programma zou afstoten zonder daarvoor iets terug te krijgen. Prof. K ant (PvdE) is een vertegenwoordiger van de ander mening binnen de faculteitsraad. Hij gaat er vanuit dat Ellman niet geïnteresseerd is in het doctoraal onderwijs prijstheorie, wat volgens hem grote problemen op gaat leveren. Daaruit trekt prof. Klant de conclusie dat de nieuwe kroondocent dit onderwijs dan maar moet gaan verzorgen. Waardoor toestanden a la Pais weer terug dreigen te komen. Problemen die veel groter zullen zijn dan de eventuele problemen die Klant voorziet. Hij is er wel van overtuigd dat Ellman geen propedeuseprogramma kan coördineren. Dat is voor Klant ook geen probleem, want dat kan volgens hem ook wel een medewerker doen. Klant voorziet dan wel overcapaciteit omdat Ellman het propedeuseonderwijs inlevert zonder een andere taak te krijgen. Elke raadsvergadering weer heeft hij daar gelegenheidoplossingen voor bedacht. Op de meest wezenlijke zal ik hier nog even ingaan.

Volgens Klant is Ellman bijzonder geschikt om het vak Marxistische economie te geven. Alhoewel hij achter het standpunt van de raad staat dat dit vak eigenlijk een onderdeel van alle overige vakken zou moeten vormen en niet als een apart vak gezien kan worden, wil hij toch van dit standpunt afwijken en bij Ellman bij wijze van experiment het vak Marxistische economie onderbrengen. Ellman is zelf wel geïnteresseerd in zo'n vakje en geeft prijstheorie liever aan de nieuwe kroondocent. Voor de Aktiegroep is het echter een onbegrijpelijke zaak dat Klant nu met dit voorstel komt. Ook hij kent de problemen met Pais.

Daarnaast ziet de Aktiegroep ook geen enkele reden waarom Ellman dan wel geschikt is voor het vak Marxistische economie en niet voor het vak prijstheorie. Misschien laat K ant zich wel heel sterk leiden door de persoonlijke wensen van deze kroondocent. Voor de Aktiegroep zal dit een onaanvaardbaar argument zijn, om Ellman dan maar Marxistische economie te geven in plaats van prijstheorie. Een andere hoofdrolspeler in dit structuurrapport micro is prof. v.d. Doel. Hij verzorgt het onderwijs/onderzoek in de vakken welvaartseconomie en theorie van de organisatie van de markeconomie (TOM). Dit laatste vak zit hem eigenlijk dwars, omdat ook hij tot de konklusie is gekomen dat hij geen specialist is op dit vakgebied. Tot diezelfde beoordeling was de Aktiegroep al in 1974 gekomen. Hieruit trok zij de konklusie dat v.d. Doel ongeschikt was om de vakante leerstoel op het gebied van de welvaartstheorie en TOM te gaan vervullen. De faculteit wenste deze mening toen niet over te nemen. De discussie in de raad werd zelfs zodanig op de spits gedreven, dat dit leidde tot een bezetting. Hoe vreemd dan eigenlijk dat de inmiddels benoemde hoogleraar de kritiek zelf jaren later zelf onderschrijft. Inmiddels heeft de faculteit een hoogleraar (De Jong), in zijn geleerden gekregen, die gespecialiseerd is in het vak externe organisatie, welk vak nauw verweven is met TOM. Daarom is de faculteitsraad van mening dat het vak TOM op zou moeten gaan in externe organisatie. Ook van den Doel kan er mee instemmen dat dit vak bij hem verdwijnt. Echter hij stelt wel de voorwaarde, dat hij dan een nieuw vak mag invoeren, omdat het verlies van TOM gecompenseerd dient te worden. Hij eist daarom dat zijn lievelingsvak "Orde" ingesteld zal moeten worden, wat natuurlijk een leuk Sinterklaas-kado voor hem geweest zou zijn. Prof. van den Doel is helaas vergeten "inhoudelijke" argumenten te leveren bij dit voorstel in het structuurrapport. Zeker toen het de faculteitsraad duidelijk werd dat het vak Orde voornamelijk zou gaan bestaan uit onderdelen die ook bij externe organisatie behandeld zouden worden, besloot de raad het voorstel van v.d. Doel af te wijzen. Terecht trok de raad de konklusie dat het vak orde niet als apart vak mag bestaan.

De professor met ervaring zal gedacht hebben: "Helaas veranderen de tijden vroeger werden dit soort zaken toch eenvoudig geregeld". Ook trekt de professor dan zijn konklusie: "Als zij lastig zijn, ben ik het ook. Ik blijf mijn twee oude vakken opeisen." Op dat moment is een fakulteitsraad machteloos en wordt de raad gedwongen te besluiten dat wat de vakken TOM en externe organisatie betreft, alles bij het oude moet blijven.

De raad heeft nog steeds niet besloten wat er nu met prijstheorie moet gaan gebeuren. Zij heeft namelijk een commissie ingesteld die eerst alle mogelijke alternatieven op een rij moet zetten, voordat besloten wordt welk alternatief gewenst is. Deze harde noot zal in een komende vergadering definitief gekraakt moeten worden. Laten we hopen dat het micro-probleem, dat zo langzamerhand een macro-probleem dreigt te worden, niet in ons nadeel beslecht zal worden. Het ergste valt te vrezen, met alle gevolgen van dien.

experimenteeraanvraag

De democratiseringsstrijd, die omstreeks het einde van het vorige jaar losbarstte had ook betrekking op onze fakulteit. Een van de eisen van de maagdenhuisbezitters was nl. de goedkeuring van de ingediende experimenteeraanvragen. Omdat één van de twee experimenteeraanvragen van de economische fakulteit reeds op het bureau van Pais terecht gekomen was, en omdat de strekking ervan gelijk was aan de experimenten van de andere fakulteiten, was ook onze fakulteit nauw betrokken bij deze bezetting. Deze aktie heeft duidelijk gemaakt dat studenten, TAS en het wetenschappelijk personeel zich niet neer zullen leggen bij de diktaten van Den Haag. De universiteit moest daarom wel in beroep gaan tegen het besluit van de minister, die de experimenteeraanvragen op 5!! december afkeurde.

Ook onze fakulteitsraad heeft zich achter dit standpunt gesteld en inmiddels zal onze beroepsprocedure gestart zijn. Onze experimenteeraanvraag houdt in dat er in de vakgroepbesturen geen onderscheid gemaakt mag worden tussen het wetenschappelijk personeel en vaste en in tijdelijke dienst. Sinds 1977 wordt dit door de WUB voorgeschreven, echter het experimenteerartikel in diezelfde wet maakt het mogelijk daar van af te wijken. Het gevolg van deze wetswijziging in 1977 was, dat het aantal plaatsen van de TAS, studenten en wetenschappelijk personeel in tijdelijke dienst in het vakgroepbestuur drasties ingeperkt zullen worden. Juist deze groeperingen zijn het geweest die zich actief tegenover het beleid van Pais hebben gesteld. En deze minister beseft nu maar al te goed dat deze wet hem bijzonder goed van pas kan komen in een tijd van herprogrammering, bezuiniging en disciplinering van het onderwijs. Uitschakeling van deze kritiese groepering zal zijn onderwijsplannen er aanzienlijk eenvoudiger door kunnen drukken. De aktiegroep heeft van de raad een duidelijke stellingname willen afdwingen door twee moties in te dienen. Deze moties zouden dan naar het kollege van bestuur, de universiteitsraad, de tweede kamer en de minister gestuurd worden. Prof. Ankum kon zich

hiermee niet verenigen. Hij zou liever een 'nette' brief naar het kollege willen sturen. Ook Klant wilde zich niet over de moties uitspreken en onthield zich daarom van stemming.

beleid

Het is onwaarschijnlijk dat deze professoren de politieke kant van deze zaak niet onderkennen en daarom zou je de konklusie kunnen trekken dat ze het wel eens eens zouden kunnen zijn met het beleid van de minister. Onze eerste motie had alleen betrekking op ons fakulteitsexperiment. Hierin werd het beleid van de minister afgekeurd, omdat hij op slechts zeer algemene formele gronden ons experiment heeft afgekeurd. Hij ging zelfs zover het experimenteerartikel uit de wet te willen schrappen. Zijn besluit is nl. gebaseerd op het idee dat een experiment in overeenstemming moet zijn met de strekking van de wet. Ons experiment is dat niet, dus wordt het afgekeurd. Dit betekent, dat experimenteren zinloos is geworden. Volgens de aktiegroep is het nu echter de minister die buiten de wet treedt, omdat het experimenteerartikel juist bedoeld is om structuren die niet in overeenstemming zijn met de wet, mogelijk te maken.

Gelukkig heeft een meerderheid in de fakulteitsraad zich achter de motie geschaard. Hierdoor zal onze kritiek op het beleid van de minister zijn weg naar Den Haag vinden, daar waar straks over ons experiment beslist zal worden.

De tweede motie had betrekking op de de experimenteeraanvragen van de andere fakulteiten. De aktiegroep wenste z'n solidariteit te betuigen met deze fakulteiten, omdat het recht dat wij claimen ook door hen opgeëist zou moeten kunnen worden. Prof. Ankum was het daar niet mee eens. Hij is er wel degelijk voorstander van dat daar ingegrepen wordt, omdat er volgens hem een einde aan de chaos aldaar gemaakt zal moeten worden. Als ik echter het onderwijs op deze fakulteiten eens gavergelijken met het onderwijs zoals wij het kennen, dan kan ik alleen maar tot de konklusie komen dat het bij ons een chaos moet zijn. Helaas liet de raad zich door de argumenten van Ankum overtuigen en wees een meerderheid deze motie af. Het onderwerp democratisering zal hiermee niet uit de fakulteitsraad verdwenen zijn. Binnenkort zal er een antwoord komen op onze tweede experimenteeraanvraag. Dit betreft een nieuwe discussie, die waarschijnlijk wel eens wat meer tijd zal gaan vergen.

Clemens Lutz.

Semester-blokken toch ingevoerd per
1 sept 1979

NEDERLANDSE ACCOUNTANTS MAATSCHAP

ALGEMEEN SECRETARIAAT

De Nederlandse Accountants Maatschap behoort met haar 25 vestigingen en ca. 1.000 medewerkers tot de 4 grootste accountantskantoren van Nederland.

Jaarlijks treden wij in contact met

economen

en zij die binnen afzienbare tijd hopen af te studeren en zich thans oriënteren over een carrière in de accountancy.

Tijdens de trainingsperiode is men reeds verzekerd van een aantrekkelijke, afwisselende werkkring. Deze afwisseling en de interne cursussen maken doorgaans een snellere doorgroei mogelijk.

Later kan, afhankelijk van het cliëntenbestand per vestiging het accent van de werkzaamheden liggen op bijvoorbeeld het uitoefenen van de attestfunctie (soms binnen het samenwerkingsverband met Touche Ross International) of op het begeleiden en adviseren van cliënten. Dit laatste zonodig in samenwerking met onze Organisatie- en Belasting-specialisten.

Graag willen wij met geïnteresseerden van gedachten wisselen over hun belangstelling en toekomstplannen, over onze plaatsingsmogelijkheden en de eventuele procedure.

U kunt hiertoe contact opnemen met ons:
Hoofd Personeelszaken, Mr. A.W. van der Burg,
Algemeen Secretariaat,
Hofplein 19, 3^e etage Zuid, Rotterdam.
Telefoon 010 - 110455.

Alkmaar, Almelo, Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Beverwijk, Den Bosch, Breda, Eindhoven, Enschede, Gouda, Groningen, Den Haag, Haarlem, Heerlen, Hilversum, Leeuwarden, Lelystad, Middelburg, Nijmegen, Rijswijk, Rotterdam, Terneuzen, Tilburg, Zwolle.

DEFILÉ ZONDAG 25 FEB.

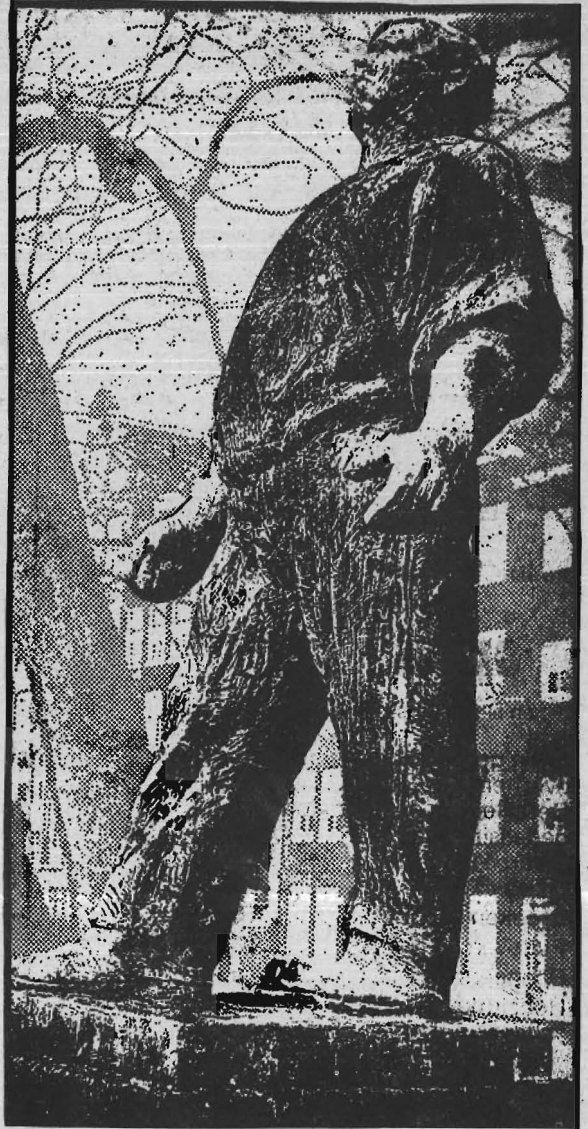
FEBRUARI - STAKING 1941

In 1941 stakten in Amsterdam, de Zaanstreek, het Gooi, Utrecht en Kennemerland honderd duizenden arbeiders, ambtenaren, winkeliers, studenten en scholieren onder de repressieve druk van de Duitse bezetting. Ook nu is het nog steeds van belang vast te stellen dat deze staking van een bijzondere invloed is geweest op het verzet in Nederland. De Februaristaking van 1941 markeerde twee perioden in de oorlog: de eerste was een periode die meer gekenmerkt werd door aanpassing aan de bezetting. Na de Februaristaking, op 25 en 26 februari, brak een periode aan van toenemend verzet.

Dat de Februaristaking heeft kunnen plaatsvinden vindt zijn oorzaak in grote acties voorafgaand aan deze staking, vooral onder metaalbewerkers, werklozen en op werkverschaffings-objekten. Met name waren het de communisten die een stimulerende rol speelden in deze acties en zij waren het ook die de Februaristaking hebben voorbereid. De staking was een antwoord op het barbaarse optreden van de nazi's tegen de Joden. In een pamflet uitgegeven door de CPN op de ochtend van de 25-ste februari staat:

"Deze jodenprogroms zijn een aanval op het gehele werkende volk!!! Zij zijn een inzet voor een verder te verscherpen onderdrukking en terreur!!! Zij moeten de weg effenen voor de machtsgreep van de door elke Nederlander gehate Mussert!!!!"

De CPN was de enige partij die in de illegaliteit was gegaan. Veel politici, met name uit confessionele kringen, pleitten voor aanpassing aan de bezetting en voor correct gedrag. Ook werd er uit opportunistische samengewerkt met de fascistten. In het pamflet "Staakt, staakt, staakt!!!", waaruit hiervoor ook al werd geciteerd, staat daarover: "Deze groot-kapitalisten zijn bang voor het opleggen van een zoengeld en hun duiten zijn hun liever dan het Joodse werkende volk".

menten

Als er één jaar is waarin duidelijk is geworden dat het van belang is te onderkennen wat er in de oorlog is gebeurd, dan is het 1978 geweest. In de Bondsrepubliek en ook in Nederland (Aantjes) is gebleken hoe nu nog gebeurtenissen uit de oorlog doorwerken in de huidige politieke verhoudingen. Rond de (schandalige!) vrijlating van Menten is veel informatie naar voren gekomen. De "Volsjer-affaire" is opnieuw in het nieuws geweest. De Nieuwe Revu publiceerde getuigenverklaringen rond het optreden van Prins Bernhard in en voor de oorlog.

Uit de informatie die hierbij naar voren komt kan de conclusie worden getrokken dat diogene die in de oorlog fouten hebben gemaakt of fout zijn geweest vaak niet veel in de weg is gelegd om na de oorlog weer hoge posities te bekleden in de samenleving. Maar ook is het duidelijk dat tegen het einde van de oorlog georganiseerde activiteiten zijn ondernomen om te voorkomen dat na de oorlog de onder de mensen gegroeide eenheid tijdens de bezetting bepalend zou worden voor 's lands bestuur. Het verzet werd "geïnfiltreerd" om te voorkomen dat mensen hieruit leidinggevende invloed zouden krijgen na de bevrijding. Een en ander ging vaak in nauwe samenwerking met de bezetters! Na de oorlog bleek hoe effectief deze strategie was geweest. Deze politiek kon na de oorlog niet doorgezet worden zonder dat mensen die fout waren in de oorlog, na de oorlog de hand boven het hoofd werd gehouden. Dit en het ontoereikende vervolgingsbeleid vormde de grondslag voor een systeem waarin het kon bestaan dat bijvoorbeeld Menten jarenlang niet werd berecht. Gesteld kan worden dat de koude oorlog de voorwaarden heeft geschreven waardoor het mogelijk was een dergelijk systeem overeind te houden.

De koude oorlog is nu definitief doorbroken. Een "regentenperiode" is daarmee in de Nederlandse geschiedenis afgesloten. Dit komt tot uitdrukking in de massale verontwaardiging

en protesten over de vrijlating van Menten en bij het bekend worden van het SS-verleden van Aantjes. Bij ouderen zou dit 20 jaar geleden in mindere mate mogelijk zijn geweest. E

Zijn echter ook veel jongeren bij betrokken. Dat bleek ook in een demonstratie in Amsterdam tegen de vrijlating van "menten". Dat de koude-oorlog is doorbroken, bleek vorig jaar ook uit het grootse verzet tegen de N-Bom. Terecht wordt het streven van "de havikken" om de N-Bom geproduceert te krijgen, gezien als een streven om de ontspanning in de wereld weer terug te dringen, om een nieuwe periode van koude oorlog aan te wakkeren. Met name voor Europa zou dit een sterke vergroting van het oorlogsgevaar betekenen. De acties van het Samenwerkingsverband "stop de N-Bom", stop de kernwapenwedloop" en de acties van de kerken (het IKV): "Help de kerwapens de wereld uit, te beginnen in Nederland" geven aan dat een eensgezind optreden voor vrede en veiligheid resultaat kan opleveren.

In deze geest wordt ook dit jaar weer de Februaristaking van 1941 herdacht.

PdV

OPROEP VAN DE REDAKTIE

Neemt deel aan het defilé langs de Dokwerker, zondag 25 februari om 13.00 uur.

Uit het jubileum-boek van de AGE haalden we het volgende citaat: "Sinds 1974 is aan de fakulteit weer een oude traditie opgenomen: de herdenking van de febrauristaking. Onder invloed van het koude-oorlogsgedanken werd deze roemruchte stakingsactie tegen de jodenvervolgving nog allen door de CPN in ere gehouden. Tegenwoordig roept een grote groep van 70 à 100 studenten, docenten, en technische en administratief personeel aan onze Fakulteit op tot deelneming aan het defilé langs de Dokwerker".

Dit jaar is het dus het vijfde jaar dat opnieuw aan onze Fakulteit, ook in Rostra, aandacht wordt besteed aan de Februaristaking van 1941. Voor ons is de actuele betekenis van deze herdenking mede gelegen in activiteiten die de fakultaire gemeenschap heeft ondernomen voor de vrede en ontspanning, voor internationale humanitaire steun en anti-fascistische activiteiten.

In de oorlog speelde de universiteit een rol in het verzet. In onze oproep van vorig jaar noemden we de namen van de huidige hoogleraren die daar toen een rol bij speelden. Maar van recentere datum valt voor onze Fakulteit in dit verband ook wel het e.e.a. te noemen. Een belangrijke gebeurtenis was bijvoorbeeld dat de Fakulteitsraad een brief stuurde aan Luns en van Agt. Hierin werden deze in kennis gesteld van de afwijzing van de N-Bom door de Raad en de fakultaire gemeenschap. Het afgelopen jaar zijn op onze fakulteit ook activiteiten ondernomen om de bevrijdingsstrijd tegen de racisten in Zuidelijk Afrika te steunen door te kollekeren. Rond de Chili-demonstratie zijn op onze fakulteit initiatieven genomen tegen de fascistische dictatuur aldaar. Ook Rostra heeft over Chili een -ekonomisch- artikel opgenomen. Evenals we aandacht hebben besteed aan de onderdrukking door het Indonesische Suharto-regime van het volk op Oost Timor. Op dit moment voert de ASVA en de AGE een kaarten-actie naar bondskanselier Schmidt, om protest aan te tekenen tegen de verjaring van oorlogsmisdaden eind 1979 in de Bondsrepubliek. Dit mede uit verontrusting over toenemend openlijk optreden van fascistten.

ORGANISEERT IN ALLE BEDRIJVEN DE PROTEST-STAKING !!!
VECHT EENSGEZIND TEGEN DEZE TERREUR !!!
EIST DE ONMIDDELLIJKE VRIJLATING VAN DE GEARRESTEERDE JODEN !!!
EIST DE ONTBINDING VAN DE W.A.-TERREURROEPELIJKE !!!
ORGANISEERT IN DE BEDRIJVEN EN IN DE VIJZEN DE ZELFVERDEDIGING !!!
WEEST SOLIDAIR MET HET ZWAAR GETROFFEN JOODSE DEEL VAN HET
WERKENDE VOLK !!!
ONTTREK DE JOODSE KINDEREN AAN HET NAZI-GEWELD, NEMT ZE IN
UW GEZINNEN OP !!!!
BESSEFT DE ENORME KRACHT VAN
UW EENSGEZINDE DAAD !!!!!

Deze is vele malen groter dan de Duitse militaire bezetting!
Gij hebt in Uw verzet ongetwijfeld een groot deel van de Duitse
arbeiders-soldaten met U !!!!

STAAKT!!! STAAKT!!! STAAKT!!!
LEET U! GEHELE ARBEIDERS-ADRIFTSTVEN DEN DAG PLAT, DE WERVEN
DE FABRIEKEN, DE ATELLERS, DE KANTOREN EN BANKEN, GEMEENS-
BEDRIJVEN EN WERKVERBANDJINGEN!!!

Dan zal de Duitse bezetting roeten inbinden! Dan hebt gij een
slag toegebracht aan het monsterachtig plan. Maar niet aan de macht te
helpen! Dan verhindert ge een verdere leegplundering van ons land!!
Dan krijgt ge de kans Woudenberg uit het N.V.V. te jagen !!!
STELT OOK OVERAL UW EISEN VOOR VERHOEGING VAN LOON EN STROM !!

WEEST EENSGEZIND !! WEEST MONDIG !!!
STRIJDT PIJKER VOOR DE VRIJMAKING VAN ONS LAND !!!!!

KAMERADEN,

Geeft dit manifest na gelezen te hebben
verder door!
Plaats het op waar gij kunt doek
dece het voorzichtige!

REEDS TOONDEN DE GEMEENTE- EN ANDERE GROTE BEDRIJVEN

HOF HET MOET !!!

VOLGT ALLEN HUN VOORBEELD !!!!!

Deze voorbeelden zijn bedoeld om aan te geven dat de herdenking van de Februaristaking niet zonder actuele betekenis is.

Keer op keer blijkt in vele landen van de wereld van wat voor belang het optreden van jongeren en van intellectuelen is tegen het fascisme. Vanuit deze gedachtegang willen we iedereen oproepen, ieder naar eigen overwegingen, deel te nemen aan het defilé op het Jonas Daniël Meijerplein.

de redactie

IPSO-PLAN

In de vorige Rostra (nr. 65) gaven we een samenvatting van het IPSO-plan. Een plan ter bestrijding van de werkloosheid. Opmerkelijk in dit plan was dat het heel andere uitgangspunten kiest en oplossingen biedt dan de andere varianten op Bestek '81.

Op verzoek van de redactie schreef Prof. Goedhart ook in Rostra 65 een reactie op dit plan, waarvoor wij hem erkentelijk zijn.

Het stukje dat hiernaast staat is een reactie van B. Thio op de reactie van Prof. Goedhart. B. Thio is één van de opstellers van het IPSO-plan.

In zijn reactie op de voorstellen van het IPSO (wetenschappelijk bureau van de CPN) ter bestrijding van de werkloosheid gaat Prof. Goedhart met 'benign neglect' voorbij aan de kritiek die is uitgeoefend, niet in het minst vanuit onze faculteit, op de macroeconomische redenering waarvan hijzelf zich bedient om het IPSO-plan naar zijn strekking te kritiseren.

De theorie die een verband tussen arbeidskostenstijging en arbeidsplaatsen construeerde is zo gehavend uit de strijd gekomen dat het toch wel wat meer argumenten vereist om een simpel verband tussen lagere arbeidsinkomensquote en meer werkgelegenheid te stellen.

Goedhart laat dan ook in het midden waarom en waartoe "wij zowel afzetmogelijkheden als rendements behoeven". Wijselijk wellicht, omdat de toch aanzienlijke rendementsverhoging bij reek-

sen ondernemingen en macro-economisch in termen van werkgelegenheid geen verlichting bracht.

Men maakt het zich te gemakkelijk als men maatregelen die een gerichte vermindering van de werkloosheid beogen en mogelijk maken (Goedhart bestrijdt dat niet!) afdoet met de doodoener van de lastenstijging zonder daar concreet iets tegenover te stellen. Het enige dat genoemd wordt is de "versterking van de positie van de exportbedrijven".

In dit verband is het aardig om Prof. Goedhart te confronteren met uitspraken waarvoor hij (als lid van de Commissie van Economische Deskundigen) mede verantwoordelijk is:

"De sterk op export gerichte takken laten een relatief sterke produktiviteitsontwikkeling zien en tot voor kort een groei van de vraag naar arbeid. De negatieve werkgelegenheidstrend die zich thans aftekent hangt aldaar niet zo zeer samen met de relatieve kostenontwikkeling maar veel meer met de onderbezetting van de produktie-installaties." (rapport CED, juni 1978, p. 14).

Wat de lastenstijging aangaat wordt in het voorgestelde pakket maatregelen aangegeven hoe ten opzichte van de lijn van Bestek '81 het extra financieringstekort kan worden beperkt tot 2,5 miljard gulden, ongerekend het effect van een lager aantal uitkeringen door meer werkgelegenheid; de 'kosten' van een arbeidsplaats bij de overheid zijn gesteld op de volle loonkosten, niet op

het verschil tussen salaris en uitkering zoals dikwijls gebeurt.

In belangrijke mate komt het bezwaar van Goedhart erop neer dat bijv. lagere defensielasten niet kunnen door 'verplichtingen'. Formeel is dit niet zo. Materieel vermoed ik een verschil van mening over wat mogelijk en wenselijk is op dat vlak.

Het voorstel om financiële instellingen te binden aan laagrentende leningen behoeft op gebrek aan ruimte op de kapitaalmarkt niet af te stuiten. Wel lijkt mij dat het op één lijn behandelen van pensioenfondsen en andere financiële instellingen inderdaad nuancerend behoef, gezien het verband tussen premies en pensioenaanspraken. Een verband dat op zichzelf vrij ruim is, waarbij het er echter om moet gaan de aanwending van de gelden nader te bezien.

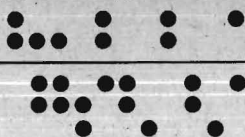
Vreemd is hetgeen Goedhart zegt over kapitaalexport, die in verband met de concurrentiepositie zou moeten worden bevorderd. Het is doorhollen op een oud stokpaardje. Beperking van de kapitaalexport zou nu bij uitstek aan de orde moeten zijn bij een lager saldo van de lopende rekening. Het gaat niet om excessieve eisen, maar om concrete oplossingen in een tegenstrijdige maatschappij, waarin de arbeidersklasse mag en moet strijden om de middelen, die zij tenslotte zelf voortbrengt.

Goedhart schiet over het doel in zijn ijver aan te tonen hoe weinig er kan. Hij bewijst vooral hoe weinig de ongecontroleerde macht van 'onze' bedrijven de mensen te bieden heeft. Een als denigrerend vandoende behandeling van andere ideeën is een slecht middel om dat aan het oog te onttrekken.

drs K.B.T./Thio

Van Dien+Co

Accountants

Aan jonge doctorandi economie ter overweging

Jonge doctorandi economie (bedrijfseconomische richting) die erover denken hun loopbaan in het accountantsberoep op te bouwen en daar met hun keuzevakken al rekening mee gehouden hebben, wijzen wij op de mogelijkheden die ons kantoor biedt.

Door expansie en de ontwikkeling van het dienstenpakket bestrijken onze activiteiten een steeds breder terrein: controle, automatiserings-, management- en andere bedrijfseconomische adviezen. Door eigen research en zich wijzigende behoeften van onze cliënten worden in onze Nederlandse en in onze internationale praktijk nieuwe methodieken van controle en bedrijfsadvisering toegepast.

Hierdoor ontstaan nieuwe functies en wordt aan de personeelsbezetting steeds hogere eisen gesteld.

Van Dien+Co staat open voor contacten met doctorandi economie die zich aangesproken voelen door de uitdaging, die het voorgaande inhoudt. Die hun intelligentie en creatieve vermogens gemotiveerd willen gebruiken ... het een pre vinden dat de aard en omvang van ons kantoor enerzijds de mogelijkheid bieden om op een ruim terrein van activiteiten ervaringen op te doen, terwijl anderzijds de organisatie overzichtelijk blijft.

Specifieke eisen zijn: het vermogen snel en scherp te kunnen analyseren en formuleren en een goede kennis van de engelse taal. Leeftijd tot 25 jaar.

Plaatsing op een der kantoren geschiedt in overleg. Na het behalen van het accountantsdiploma is een tijdelijke detachering op een buitenlands kantoor mogelijk.

Uw reactie, met relevante gegevens, gelieve u te richten aan ons Hoofd Personeelszaken; u ontvangt daarna een uitnodiging voor een persoonlijk gesprek.

VAN DIEN+CO - Postbus 4200 - 1009 AE Amsterdam - Tel. 020-910111

AMSTERDAM
APELDOORN
ARNHEM
BREDA
EINDHOVEN

ENSCHDE
'S-GRAVENHAGE-RIJSWIJK
GRONINGEN-HAREN
HAARLEM
'S-HERTOGENBOSCH

HOOGVEEN
LEEWARDEN
LELYSTAD
LOCHEM
MAASTRICHT

ROTTERDAM
TILBURG
UTRECHT
VENLO
ZAANDAM

ZWOLLE
ANTWERPEN
BRUSSEL
WILLEMSTAD-CURACAO

ORANJESTAD-ARUBA
PHILIPSBURG-ST. MAARTEN
CARACAS-VENEZUELA

Jonge bedrijfseconomen die de moderne ontwikkelingen in accountancy, E.D.P. en financial planning and control willen blijven volgen.

Arthur Young & Company Nederland, een internationale maatschap van accountants, is gevestigd, in Den Haag. De Arthur Young organisatie (accountants, belastingadviseurs en management consultants) heeft kantoren overal ter wereld.

Onder meer door de voortdurende groei van onze praktijk door het gehele land zoeken wij contact met jonge bedrijfseconomen die de post-doctorale accountantsopleiding (gaan) volgen en een werkring ambiëren in een internationale accountantspraktijk.

Werken bij Arthur Young is voor economen interessant omdat:

- men door het volgen van seminars in kantoortijd zowel in Nederland als elders in Europa steeds up-to-date blijft inzake internationale ontwikkelingen op het gebied van de accountancy en de bedrijfseconomie
- begeleiding van werk en bijsturing van de carrière aangepast zijn aan het niveau van bedrijfseconoom
- er verschillende keuzemogelijkheden zijn voor specialisatie binnen het vakgebied
- de praktijkopleiding plaats vindt bij modern georganiseerde multinationale bedrijven
- onze arbeidsvoorwaarden uitstekend zijn.

Gaarne willen wij de heren economen in een vertrouwelijk gesprek nader voorlichten en hen in staat stellen op informele wijze kennis te maken met onze organisatie. Neem daarvoor contact op met Drs. A.J. Meyer of de heer C.C.M. van Noord - tel. 070-46.92.28 ('s avonds 020-23.33.99) of schrijf ons - Laan van Meerdervoort 47, Den Haag.

ARTHUR YOUNG NEDERLAND
internationale accountants

brinkman's

boekhandel

Jodenbreestraat 23 - kamer 2386
Amsterdam - Tel.: 020 - 525 4024

Opnieuw leverbaar:

Rapport Hofstra - Inflatieneutrale belastingheffing.
Staatsuitgeverij 1978 f 30,00

Leverbaar in de 2e week van mei:

Jaarverslag van de Nederlandse Bank prijs ca f 10,00

Leverbaar ca half mei:

Centraal economisch plan 1978
Staatsuitgeverij 1978 prijs ca f 20,00

Edward R. Tufte - Political control of the economy

Sharp analysis and astute observations lead to an eye-opening view of the impact of political life on the national economy of America and other capitalist democracies.
Princeton University Press 1978 ca f 35,-

Gruchy - Comparative economic systems

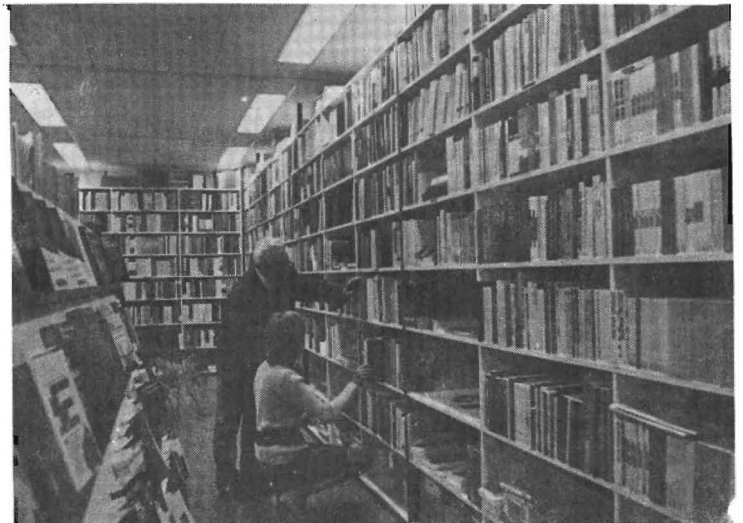
As nations making up economic systems have such diverse ideological, cultural and economic characteristics, they can be classified only loosely as capitalist, socialist or communist, or as developed and developing countries. In this second edition attention is directed toward a number of problems that have become more important throughout the World since the quarter century of post-World War II prosperity came to an end in the early 1970s.
Houghton Mifflin 1978 prijs ca f 51,40

Eindelijk verkrijgbaar:

McCracken-report: Towards full employment and price stability
OECD, 1977 prijs ca f 35,20

Opnieuw leverbaar:

Alec Nove - The Soviet Economic System
Allen & Unwin 1978 prijs ca f 27,05

EKONOMIE
GEOGRAFIE
PLANOLOGIE
SOCIOLOGIE